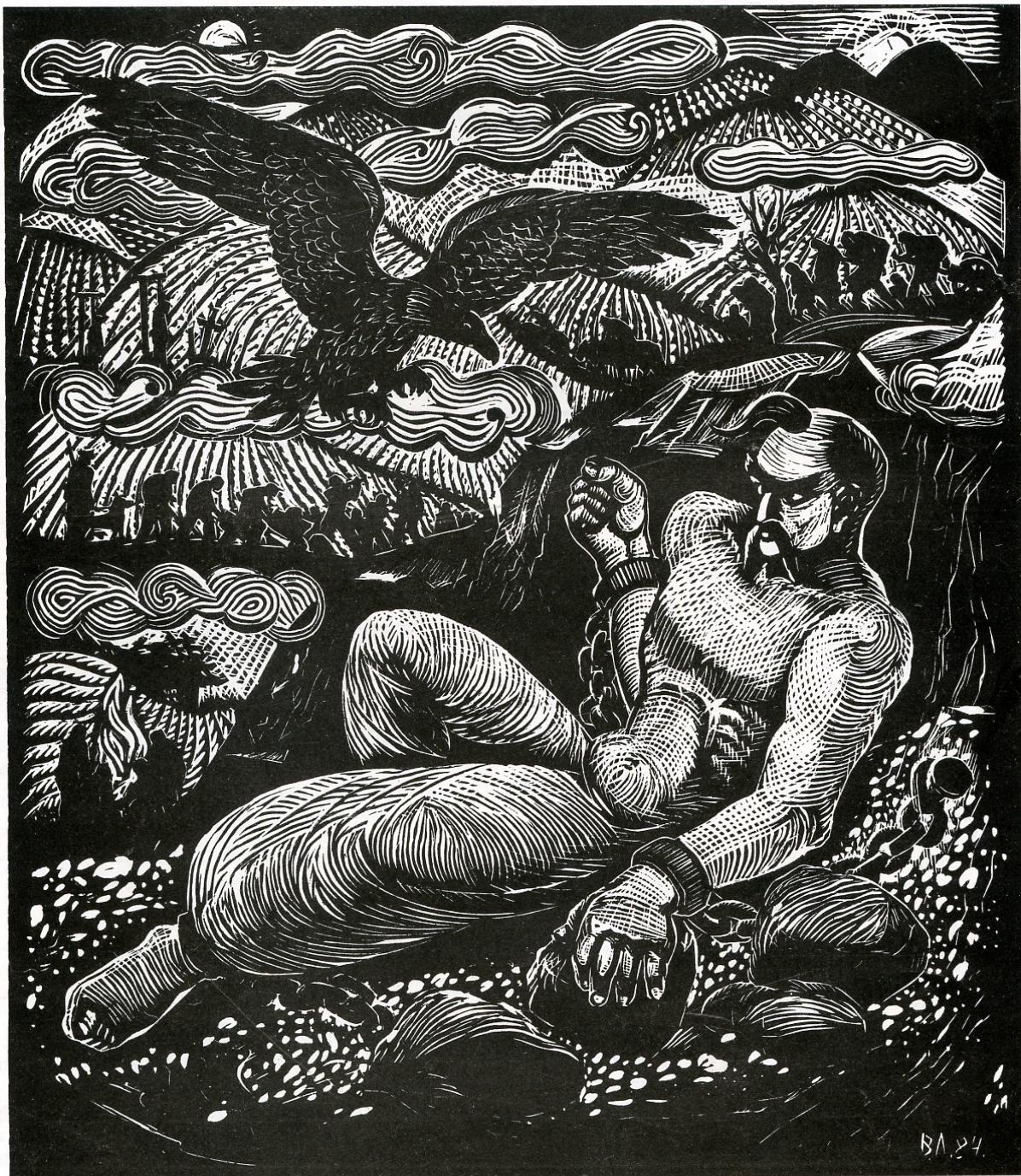

Молода Україна

журнал українського демократичного молоді

РІК ВИДАННЯ XXXIX КВІТЕНЬ-ТРАВЕНЬ — 1989 — APRIL-MAY

Ч. 385

„ПРОМЕТЕЙ“

В. Литвин

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

в Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Gregory Hawryliuk
18 Meadowbrook Ave.
St. Catherines, Ont., L2M 7H1

Ihor J. Lysyk
885 Beaufort Ct.
Oshawa, Ont. L1G 7J7

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C. Y2A 6X3

Vira Kanareisky
6639-43 Rd., Rosemount
Montreal, P.Q. H1T 2R7

в США:

Iw. Ivahnenko
72 Feather Bed In.
Hopewell, N.J. 08525

Leonid Jemetz
2941 Amboy Road
Warren, N.Y. 13164

W. Ponomarenko
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

у Зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2 Hamburg — Wandsbek
Lesserstr. — 225
West Germany

в Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

в Австралії:

T. Myronenko
P. O. Box 302
Parramatta, N. S. W.
Australia 2150

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: **М. МОРОЗ**

Редакція:

Л. Ліщина — редактор,
С. Голубенко, Ю. Криволап,
В. Родак, А. Лисий,
О. Пошиваник, Л. Павлюк,
О. Харченко, В. Корець
В. Корець (ред. стор. Юн. ОДУМ-у)
Адміністратор Зіна Корець
Tel. (416) 763-3422

Це число редактував О. Харченко.

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association — ODUM

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: M. Moroz
159 Berry Rd. #4
Toronto Ont M8Y 1W4

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

у США, у Канаді і в Україні 20.00 доларів
Ціна одного примірника: 2.00 дол.

в Австралії 13.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 1.60 дол.

в Англії і Німеччині 14.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.65 дол.

в усіх інших країнах Європи 13.50 (америк.)
Ціна одного примірника: 1.35

в усіх країнах Південної Америки 12.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.00 дол. (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число
журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 65 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і стерігає за со-
бою право скорочувати статті і правити мову, рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відпові-
дають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Уляна Кравченко, М. Ситник,
Леся Українка, Ніна Бурик. О. Коновал — Чому Ів. Багряний не перевидав
„Скельки“? В. Соколовська — 8-ий З'їзд Канадського Коша. І. Омеля-
ненко — Шевченківський Ювілей. Юрій Ілленко — Плата за компроміс. О.
Х. — Маніфестація в Торонті у третю річницю Чорнобильської катастро-
фи. Музей — архів Уласа Самчука. Доктор Євгенія Пастернак. Товариство
Лева — Благослови Мати весну закликати. Ніна Буцька — Молоді банду-
ристи в Торонті.

Уляна КРАВЧЕНКО

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Над світом зброї згук несеться,
пала від крові обрій ввесь —
але сьогодні пісня ллється:
— Христос Воскрес! Христос Воскрес!

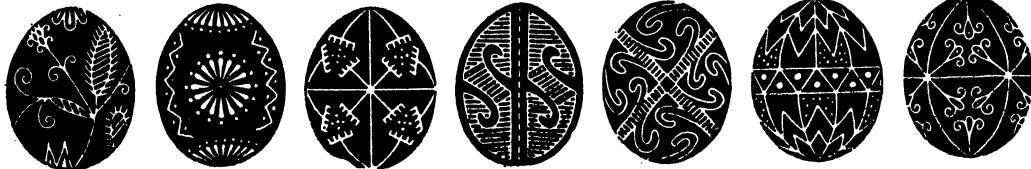
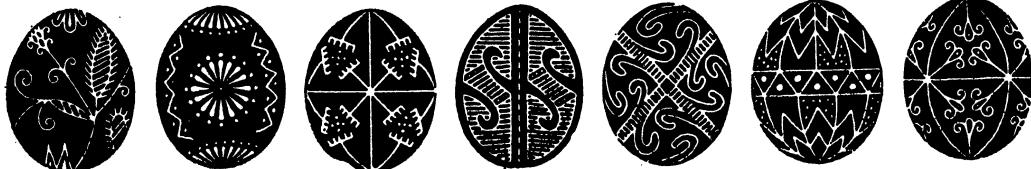
Скінчилася ніч...
воскресний дзвін
і блиски свіч
і тиміям
Цей день — цей день великий!...

І луг і гай і ріки
усе, усе в обнові —
і квітка квіточі в діброві
вість подає:
— Христос Воскрес! Христос Воскрес!

Таємна міць росте в серцях
і лине дух із храму стін
у храм небес:
— О, Христе! Христе! О, Розп'ятий —
Ти і для нас воскрес!

Радіймо враз —
вдягаймо білі шати...
благословім весняний трудів час —
та йдім, хоч по тернах,
ропалюймо над прірвою живі огні!...

Над світом зброї згук несеться,
пала від крові обрій ввесь —
а ми... ми віримо... будьмо все готові —
тоді залунає і для нас
воскресний дзвін!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! З ВЕЛИКИМ СВЯТОМ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО сердечно вітасмо

Український народ на Батьківщині та у вільному світі, архиєреїв українських церков, братні організації, всіх членів ОДУМ-у, Товариства Одумівських Приятелів, дописувачів, читачів і передплатників журналу „Молода Україна“, симпатиків і прихильників ОДУМ-у та бажаємо всім радости, здоров’я і всього найкращого в праці й житті.

Головні Ради Старших Виховників ОДУМ-у та Головні Управи ТОП-у в США, Канаді та Німеччині, Центральний Комітет ОДУМ-у, Дирекції корпорацій осель «Україна» і «Київ»

Редакція та Адміністрація журналу «Молода Україна»

26-ий ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР ОДУМ-у

Присвячений 1000-літтю Хрещення України

Оселя ОДУМ-у „Україна“, Лондон, Онтаріо, Канада, 17-30-го липня 1988 р.

КОМАНДА:

Командант 1-ий тиждень ... Віктор Ліщина, СВУ
Командант 2-ий тиждень Тарас Ліщина, СВУ
Заступник коменданта . Олександра Косогор, СВУ
Писар Ліда Шкребець, СВУ
Бунчужна Катерина Луппо, СВУ
Бунчужний 1-ий тиждень Тарас Ліщина, СВУ
Бунчужний 2-ий тиждень . Віктор Педенко, ВЮО
Члени команди Ала Лисик, ВЮО
Андрій Король, ВЮО

ВИХОВНИКИ:

Ліза Дженсон
Леся Метулинська
Софійка Костинюк

Микола Жидовка
Юрій Педенко
Андрій Карпенко

ЗАСТУПНИЦЯ:

ОБОЗНІ:

Микола Гаврилюк

Ганя Яремченко

МЕД СЕСТРА:

СПОРТОВІ РЕФЕРЕНТИ:

Володимир Косогор
Олесь Павленко

Василь Карпенко

Ліда Шкребець

КЕРІВНИКИ СПІВУ:

Олександра Косогор

Леся Метулинська

КЕРІВНИКИ ГОСПОДАРСТВА І КУХНІ:

Ірина Скиба
Марія Симчек
Меланія Черет

Оля Карпенко
Марійка Чиканик
Іванка Стретецька

Дорогі Друзі,

Прошло 26 років з того часу як було започатковано виховно-відпочинковий табір юного ОДУМ-у в Канаді. 26 таборів це вже є великий вклад праці, який без відданості та віри в те, що тут провадиться корисна робота, не міг би бути успішним. Споглядаючи на ці 26 років, ми можемо сміливо сказати що ми здобуваємо більше сили і більше успіху, з року в рік.

Ми чекаємо з нетерпінням, коли приходять останні тижні перед відкриттям нашого табору, щоб знову побачити, зустріти наших друзів, з якими нас з'єднала двадцятишестирічна традиція таборового життя.

Всі ми знаємо, що цей табір притягає молодь з далеких кінців Канади і навіть з сусідньої Америки. Деякі з таборовиків є ветеранами нашого табору, деякі є зовсім нові, прибувши на табір в цьому році. Самі діти можуть свідчити про успіх чи неуспіх нашої праці, і лише вони можуть бути суддями нашого прогресу та оправданням нашого дальшого існування. А факт, що вони зі слозами радості щороку зустрічаються зі своїми друзями на таборі і з слозами жалю прощаються з ними при роз'їзді, свідчить, що цей табір має рацію існувати і тому буде тривати ще довгі роки.

Табір ОДУМ-у не є просто з'їздом молоді з далеких міст. Цей табір навчає і нагадує нам що ми не забули за своє рідне, національне. Ми плекаємо його та вводимо у своє повсякденне життя. В підготовку і влаштування таборів вкладається багато праці довго перед початком тaborування. Треба пам'ятати, що праця яку вложили ви і ваші батьки у підготовці і проведені цього табору є дуже важлива. І в майбутньому нам прийдеться прикладати більше праці у вихованні нашої молоді, якщо ми хочемо існувати як українська етнічна група.

Існування таборів ми завдячуємо активній участі ширшого кола членів нашої громади. Віра в те, що тут відбувається корисна праця випливає від самого завдання ОДУМ-у, а саме: „ВИХОВУВАТИ МОЛОДЬ ДЛЯ ДОБРА СВОГО РІДНОГО НАРОДУ“. Це завдання і є тим законом, який керував і керує всією працею наших таборів. Ми є певні, що в майбутньому, як довго будуть існувати наші табори, вони будуть зумовлені цим завданням.

Фактом що табори далі існуватимуть є те, що бувші підлітки минулих таборів працюють виховниками на цьому таборі. Що бувші таборовики вже увійшли в команду цього табору. Що діти свідомих молодших подруж у великій кількості прислали своїх дітей новаків до табору. І от прийшов час коли ми знову будемо прощатися і роз'їжджатися по своїх домах. Не забуваймо нашу молодечу організацію, пам'ятаймо що та організація не може існувати без нас. Працюймо разом, дружньо з нашою молоддю круглий рік, бо ця праця є обов'язком перед нашим народом.

Від щирого серця, дякуємо всім, і допобачення на наступному таборі ОДУМ-у на оселі „Україна“.

Шура Косогор, СВУ — Заст. коменданта
Катя Луппо СВУ — Бунчужна
Ліда Шкребець, СВУ — Писар

Учасники і команда відпочинково-виховного табору Юн. ОДУМ-у. Між ними капелян о. В. Метулинський, реф. таборів, І. Данильченко та пані О. Метулинська і Слюзар.

Оселя „Україна“ 1988 р.
Фото Вас. Тимошенко

Дорогі друзі,

Я називаюсь Віктор Педенко. Це був мій перший рік у команді на ОДУМ-івському таборі. Я бачу що треба мати величезну відповідальність і думаю що я навчився бути відповідальним на протязі цього тижня. Я мав ко-ординувати справи табору на кожен день із допомогою бунчужної та коменданта. Тиждень пройшов скоро і дуже успішно. Вкінці хочу подякувати команді за співпрацю, кухаркам за дуже смачну їжу та виховникам і учасникам табору за приязнь.

Віктор Педенко
Бунчужний 2-ий тиждень

ТАБІР

Цього року на таборі ми старші хлопці діставали багато кар бо ми не були слухняні. Ми дуже любили виховників на таборі бо вони все нам робили що ми їх питали. Ми також дуже любили забаву бо дівчата на таборі були дуже гарні. Ми дуже любили купатися і грати всі гри на таборі. Нам найкраще подобалася теренова гра та гра у відбиванку проти команди, яку ми програли.

Гурток Чорноморці

ХЛОПЦІ

Всі хлопці на таборі дуже люблять говорити. Особливо коли не потрібно. За це вони часто діставали кари. Ці кари їм дуже подобалися, бо до кінця тижня їхній улюблений спорт був „пуш-апс“. Старші хлопці також нарікали на їжу, але всім іншим їжа подобалася, що аж тричі підходили по добавку. На таборі хлопці вже нам надоїли, але якби вони додому поїхали, то табір не був би такий цікавий.

Дівочий гурток Буря

ПОЗДОРовЛЕННЯ

Вітаємо Бориса Яремченка — президента одумівської відпочинкової оселі „Україна“ з нагоди 65-ліття з дня народження. Бажаємо Тобі, Борисе, щастя, здоров'я та багато років корисної праці для добра українського народу, одумівської молоді та корпорації „Україна“.

ЦК ОДУМ-у, Головні Ради Кошів
Головні Управи ТОП-у
та Редакція і Адміністрація „МУ“.

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

5302 Dundas St. W.
Toronto, Ont

INSURANCE FOR FIRE, AUTO, LIFE
УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДІЖКИ, НА ХАТУ.

Телефонуйте до
ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ
Tel: 239-7733

WALLY WORLD

Цього року ми їздили до „Wally World“. Ми там їздили малими автами і вкидали в кошик м'ячі до бейзболу. Найбільше нам подобалося керувати автами. Водяні атракції були „Водяний спуск“ і „Хвиляний“ Басейн. Нам дуже подобався хвиляний басейн, а із усіх водяних спусків найбільший був „Куля“.

Гурток Запорожці

З архівів Ів. Багряного

ЧОМУ ІВ. БАГРЯНИЙ НЕ ПЕРЕВИДАВ „СКЕЛЬКИ“?

В 20-річчя з дня смерти Івана Павловича Багряного, з дозволу його дружини Галини, Дмитро Чуб перевидав віршований роман „Скелька“. „Скельку“ Ів. Багряний написав, маючи 21 рік, в 1928 році. До друку до Державного Видавництва Україна в Харкові здав молодий „Скельку“ щойно наприкінці слідуючого року. Видавництво не спішило її друкувати, бо в той час вийшла друком в Охтирці поема „Аве Марія“ Ів. Багряного, яка спричинила багато розголосу своєю сміливістю та контроверсією. Уесь наклад „Аве Марії“, зараз після друку, влада наказала сконфіскувати й вилучити з оббігу.

Іван Багряний забрав рукопис „Скелька“ і передав іншому видавництву, „Книгоспілці“, в якому „Скелька“ і побачила світ 1930 року. В цім творі Ів. Багряний розповідає як росіяни після бою гетьмана Івана Мазепи 1709 року посунули в Україну. Вони почали перебирати українські церкви та монастири та насаджувати своє духовенство, заводити кріпацтво, накладати податки та поводитися як господарі.

Назва роману „Скелька“ походить від назви села Скельки на Полтавщині. В цім селі був монастир. Село Скелька, як козацьке село, не могло стерпіти російських гнобителів — підняло проти них повстання. За це їх було жорстоко покарано, їх монастир відібрано від українців й віддано російській православній церкві, що вірно служила царю й „отечеству“. Російські манахи та ігумен (іх було коло 200 осіб) повідбирали від селян найкращу їхню землю, заставляли задармо працювати на монастирських землях. На непокірних селян, нові мешканці монастиря, кликали каральні загони російського війська. Молодих дівчат та молодиць примушували бути покоївками в монастирі. Над цими чесними дівчатами села Скельки знущалися та обезщечували їх. Кінчається непорозуміння села з монастирем тим, що це російське кубло злочину й розпусти пущено з димом.

Після виходу в світ „Скельки“ твір та й самого автора розкритиковано й у скорому часі арештовано й вивезено на заслання. Дмитро Нитченко (Дм. Чуб) зберіг в себе єдиний примірник „Скельки“. Він його перевидав 1984 року в Аделаїді в Австралії.

Іван Багряний опинившись на еміграції, довідавшись, що „Скельку“ має Д. Нитченко хотів її перевидати. Але його друзі Григорій Костюк, Улас Самчук та інші не радили поспішати з тим.

Нижче подаємо частини листів Григорія Костюка та лист Уласа Самчука до Івана Багряного.

О. Коновал

Друже Іване!

...

„Вибрану збірку поезії твоїх ми мусимо удвох добре проредагувати¹. І я хочу сказати переднє слово про поета.

Перечитував я знову „Скельку“ і раджу тобі щиро поки-що її не пускати. Хай. Ще є час. Пізніше. Зараз не зручно. З багатьох причин. Не тільки зовнішніх.“ (з листа з 17 лютого 1946 р.)

В листі до Ів. Багряного Григорій Костюк² 28 лютого 1946 року писав: „Щодо „Скельки“. Я зовсім не проти щоб видати „Скельку“. Я її дуже ціню і читав, і читатиму ще з приемністю. Я за те тільки, щоб ти спочатку видав добру, солідну і змістом, і розміром **вибрану збірку поезій**³. Впершу чергу. Ти мусиш вибрати все найкраще починаючи з „До меж заказаних“. Треба буде подивитися і „Ave Maria“ — і може й звідти взяти якийсь уривок. А може ... пізніше і її видати окремо. Словом треба, щоб ти хоч тиждень нікуди не їздив, не читав ніяких доповідей і не писав ніяких програм, а сів і пригадав собі все загублене і забуте, все що було у тебе найкращого. Потім упорядкував відповідно, передрукував, проредагував і все це передав мені. Але дивує мене, що ти у листі зовсім нічого не пишеш саме про збірку. Тепер, „Скелькою“ не варто „дебютувати“ (я маю на увазі тут на еміграції), оскільки ти маєш, що показати і без неї. Коли ж читач, який тільки, скажімо чув про тебе, раптом дістане твою „Скельку“, то, не знаючи твоїх інших поезій, якщо він дуже богобоязливий (щиро чи лицемірно, то всерівно) він буде ображений за Бога. І це особливо буде серед галичан. Тут я цілком з Власом⁴ згоджуємось. А така опінія зараз тобі абсолютно не потрібна. Отже „Скельку“ ми видамо тобі, коли ти випустиш солідну і цікаву, (а на це ти заряд маєш достатній) збірку вибраних поезій і „вийдеш до читача“ як ти пишеш. Чому тобі хочеться „вийти до читача“ саме „Скелькою“, то я не розумію? А тематично інші твої поезії („Золотий бумеранг“, „Собачий бенкет“, „Гуляй поле“) не менше, якщо не більше, є актуальними. Ясно? Ясно.“

**

Оfenbah, 27 лютого 1946 р.

Хороший Друже!

Слухайте: „Нехай ідуть до чорта всі з розпокою і слізами⁵. Хто це написав? Багряний. І хто скіглиць у своїх листах? Багряний. Хіба цьому байдурому, міцному і незрівнянному поетові личить такий тон? Ніколи. Отже в чому річ?“

А ось у чому незвертати уваги на те, що про Вас каже, чи не каже. Ви є Ви і Вам цього ніхто не відніме. Ми, себто я, Гр. Ол.⁶ та моя жінка за Вами горою. І ми в один голос твердимо, що Вам треба конечно видати Вашу збірку поезій. Це обов'язково. Натомість „Скельку“ видавати не

**УПИСУЙТЕ своїх дітей до роїв Юного
ОДУМ-у!**

обов'язково. Ось чому Ви там не дуже ладнаєте з Богом. Я Вас розумію що і як, але цього не зрозуміють наші побожні люди, а особливо з Заходу. Будете мати непотрібних собі критиків. На що це Вам до щастя потрібне? Почекайте трохи і тоді видасте з поправками і доброю пояснюючою, як на лопаті, передмовою. Видайте також „Тигролови“ та пишіть нове ...

Дуже схвалюємо Вашу думку з газетою⁷. Видаєте. Матеріалу Вам дам. Я маю репортаж — щоденник, напишу про Ольжича, про О. Телігу. Я до речі маю порядну кількість написаних спогадів „Записки не політика“, які видаватиму книжками. Також можна буде видати у Вас. Потім ще одно: мусите поладнати з Маланюком ... Я це Вам поможу. Він мусить видати у Вас свою добру збірку.

Що ще? Дуже дякую за фото. Прекрасне. Не можу компенсуватись, бо поки такого не маю. Пізніше щось знайду. Я вже пишу ось третього листа своїм членам МУР-у⁸ і все на ту саму „нуту“. Воюю зі скигленням та образами. Не треба нам цього. Всі ми досить ображені, але залишаємося мовчати.

І з цим бувайте здорові, міцні і бадьорі, мій дорогий!

Ваш,

Улас Самчук

Таня⁹ доповнює: для „стряски“ приїзджайте на пару днів до нас. Помістимо Вас на ніч у „готелі“ де Ви будете спати під приємний Вашому вухові дзвін мулярських кельнь. У нас мурують театр. Таня Вас широ вітає. Вона вже сто разів перечитала Ваші вірші, а особливо „Золотий бumerang“. Розуміється слухачам. Вона найбільша Ваша пропагаторка.

У. С.

П. С. Готову для Вашої газети передовицю. Не встиг її докінчити через всілякі справи. Докінчу і вишилю поштою.

У. С.

Примітки:

- ¹ В 1946 році було створено видавництво „Прометей“ у Західній Німеччині, яке очолював Роман Паладійчук. Григорій Костюк був редактором художньої літератури цього видавництва.
- ² Григорій Костюк (псевдо Б. Подоляк) народився в селі Боришківці біля Кам'янця Подільського на Поділлі. Автор багатьох статей і розвідок. За його редакцією з критичними нарисами і коментарями видано багато вартісних праць про українських письменників. З 1954 до 1975 р. був головою Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово“.
- ³ В 1946 видавництво „Прометей“ видало збірку поезій Ів. Багряного „Золотий Бумеранг“, як рештки загубленого, конфіскованого та знищеннем комуністичною владою СРСР Союзу. Вступне слово до „Золотого бумерангу“ написав Б. Подоляк.

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

Ігоря Лисика

The Solid Oak Co.

Kitchen Cabinets — finished — unfinished
Oak furniture

848 Simcoe St. South. Unit 2 Oshawa, Ont. L1H-4K8

Tel: 416 — 434-7204

Res: 576-9779

N. - J SPIVAK LTD.

1158 Wonderland Road

LONDON, ONTARIO

N6L 1A6

(PRE-MIX CONCRETE)

⁴ Влас — мова про Уласа Самчука українського письменника-прозаїка, що в той час вже був автором таких відомих праць як „Волинь“, „Куди тече річка“, „Кулак“, „Марія“ та ін.

⁵ Це слова Івана Багряного з поеми „Меченосці“.

⁶ Гр. Ол. — Григорій Олександрович Костюк.

⁷ Газета „Українські вісті“, що тепер виходить в Дітройті, її яку редактує Михайло Смік, почала виходити в листопаді 1945 року на цикlostилі на вісімох малих сторінках. На початку 1946 року Ів. Багряний та його друзі робили старання, щоб друкувати газету „Укр. вісті“ друкарським способом. Число 18 газети вийшло вже великим форматом і друком в Новім Ульмі в Німеччині.

⁸ МУР — Мистецький Український Рух — об'єднання українських письменників на еміграції створено 1945 року в Німеччині. Основниками МУР-у були: Ів. Багряний, В. Домонтович, Ю. Косач, І. Костецький, І. Майстренко, У. Самчук та Ю. Шерех. Улас Самчук був головою МУР-у і його старанням було скликано три з'їзди письменників в роках 1945, 47 і 48. Улас Самчук в пізніших роках написав такі твори: „Юність Василя Шеремети“, „Ост“, „Темнота“, „Чого не гоїть огонь“, „На твердій землі“, „П'ять по дванадцяті“, „На білому коні“, „Живі струни“ та ін.

⁹ Таня — дружина У. Самчука. У кінці 1988 року старанням дружини та друзів відкрито в одному з будинків Пенсіону ім. Івана Франка в Mississauga, біля Торонто, в Канаді, музей — архів письменника. У. Самчук жив майже сорок років в Торонто.

¹⁰ Книжку „Скелька“ Івана Багряного можна купити в українських книгарнях. Ціна 8 доларів. Також її можна замовити в

UKRAINIAN NEWS

19411 W. Warren Ave. або
Detroit, Mich.
48228 USA

MR. DM. NYTCHENKO
36 Pery Street
Newport, Vic.
Australia 3015

1.03.89 р.

ЛИСТ ЗВІДТИ

«... Пишу я Вам цього листа, бо ніде не можу дістати біблію українською мовою, а вона мені дуже потрібна. Прошу Вас, добродії, вислати мені біблію.

Тепер трохи про себе. Я живу на Україні у місті Лозова, що на Харківщині. Мене дуже ображає русифікація Східної України. Зокрема тут розмовляють виключно російською мовою. Де-не-де почуете українську мову, особливо в містах. Жителі міста цураються розмовляти українською мовою. На їх думку ті, хто балакає по-українськи — то селяни. При тому в це вкладається образливий зміст: селяни — це малограмотні, які нічого не розуміють, відсталі від життя. У селах же українська мова в дещо кращому стані.

Ще я хотів би добавити, що цей вступ я написав для того, щоб Ви ввійшли в мое становище (так як я живу на Східній Україні і під натиском російської мови моя українська дещо русифікується) і вибачили мені деякі російські слова у моїй мові.

Тепер про себе. Мені 18 років. Не зважаючи на цей вік, у мене вже сформувалися стійкі переконання, національна гідність. Багато що мені не подобається в нашему житті, але про це я в письмовій формі не буду (віддаю перевагу розмові). Я реаліст, тому бачу успіхи закордонних держав і дуже хотів би близче познайомитися із життям українських американців і взагалі американців. Я бажав би приїхати влітку, десь так у другій половині липня, на місяць. Але це не можливо, тому що я не маю стільки коштів. Судіть самі: мій батько отримує 140 карбованців у місяць (а зараз він вже більше двох місяців проводить у лікарнях), моя мама не може робити (вона не отримує нічого, бабушка отримує пенсію 60 карбованців і я студент 1-го курсу УЗПІ одержую 40 карбованців стипендії. І того в нас на чотирих 240 карбованців, з них 25 іде на квартиру в Харкові, де я живу у однієї жінки, ще треба щось їсти. А зараз у нас такі ціни, що з того нашого обмейного доходу нічого не залишається.

Ласкаві друзі! Хотів би я отримати від Вас відповідь. І дуже прошу Вас прислати біблію.

Написав Вам цього листа українець Михайло Коваленко, який проживає по адресі: 313540, Україна, Харківська область, місто Лозова, мікрорайон I, дім 12, квартира 26.

Щоб скоріше дійшла Ваша відповідь, прошу Вас писати адресу російською мовою, так як у нас на поштампах працюють багато росіян, які не знають української мови і зневажають її.

Мій гарячий привіт всім українцям. До побачення! Чекаю відповіді.

10.02.1989 р. **Михайло Коваленко»**

**

Цей лист з України говорить сам за себе. Правопису ми не міняли. Біблію Михайло дістане. А ось як йому допомогти сюди приїхати? Може знайдеться добра людина?

(Інформатор ОДУМ-у Міннесоти)

Добрий день дорогий Вуйко

Пише до Вас племінниця Христина, дочка Вашого брата Івана. Я найстарша Ваша племінниця.

Я знала, що маю вуйця далеко, хоть ніколи не бачила Вас. Коли у нашому домі збиралися всі рідні, вони згадували і так я довідалася про Вас.

Але у Вас було своє життя, а у нас своє. Ми з дітей виростили дорослі, а Вас життя перевело з молодих літ в зрілі.

І коли Славка ішла у Ваш край ми думали, що можна подарувати Вам таке чого у Вас немає, але нічого незвичайного ми не придумали, тому що в нас склалася думка, що ваш край — край високої культури і достатку, і головне це — пам'ять.

Славка приїхала і привезла від Вас поклін і поздоровлення, подарок. Мама моя (а ваша братова Настя) не змогла скласти Вам подяку по телефону, бо сльози радості не дали їй це зробити. Я прошу простити їй це. Її можна зрозуміти — чути Ваш голос, через стільки років, на такій відстані.

Почувши Ваш голос і нашу співчу мову, я розгубилася. Проживши роки в країні великих достатків, добившися всього там на чужині, Ви не забули рідне слово, Ви пам'ятайте край свого дитинства — як це чудово і трохи дивно для нас.

Довгий час наша українська мова була в досить занедбаному стані, (якщо можна так сказати).

Зараз наш народ бореться за те, щоб повернути українцям їхню мову. Уже є перший результат — наша мова стала державною. Я не можу висловити все в листі, але вірю, що настане день, коли ми з Вами наговоримося.

Я дуже хочу побачити Ваш край, але мусить минути ще років два. Мені треба привести до пуття дітей, або хоч би старшу, вона в наступному році закінчує школу і хоче вчитися далі.

В цьому році ми поїдемо десь з 15 серпня на море, треба трохи відпочити. Відвідати Вашу країну чоловік мене відпускає і фінансує. У нього є родичі в Польщі, він до них їздив, то і мене відпускає.

Вуйцю, я Вас дуже прошу, якщо маєте можливість, приїзджайте до нас. Краса рідного краю заслуговує на те, щоб її побачити знову.

Вибачте, що зайняла Вам дорогоцінний час. Думаю, що ці хвилини, протягом яких Ви читали лист, повернули Вам хоть крихту того, що Ви залишили на Україні?! Чи не так!

З повагою до Вас
ваша племінниця Христина

Цей лист теж з України, розповідає про широку зацікавленість громадян.

**ДОПОМОЖІТЬ нам зробити ОДУМ
щє більш корисним українській
громаді!**

Віра СОКОЛОВСЬКА

8-ИЙ З'ЇЗД КАНАДСЬКОГО КОША

2-го квітня 1989 р. в Торонті, в одумівській кімнаті при 404 Bathurst вул. відбувся 8-ий З'ЇЗД КОША СТАРШИХ ВИХОВНИКІВ ОДУМ-у КАНАДИ.

Вибрано на Голову Президії З'їзду Леоніда Ліщину СВП, який провів З'їзд успішно (*in his usual fair and objective manner*), за що ми всі йому вдячні, і почуваємося щасливими, що ОДУМ має таких діяльних і ділових людей.

Віктор Ліщина прочитав протокол із попереднього З'їзду на якому секретарювала і приготувала протокол Наталка Сандул. Йї належиться велика подяка і признання за її старання у виготовлені такого яскравого, детального протоколу, який нам було легко і цікаво слухати. Для всіх учасників 7-го З'ЇЗДУ КОША СТАРШИХ ВИХОВНИКІВ ОДУМ-у КАНАДИ, який відбувся 5-го квітня 1987 р. в Торонті здавалося, що ніби учора відбувся З'їзд, бо протокол Наталки Сандул був „як instant replay“. А учасникам 8-го З'їзду, які не брали участі в попередньому З'їзді, також було ясно, як той З'їзд пройшов завдяки її протоколу. Наталка є надзвичайно талановита, і ми маємо надію, що і в майбутньому ОДУМ матиме приємність користати з її талантів.

Після прослухання такого детального протоколу, було дуже тяжко знайти добровольця секретарювати на З'їзді. Але завдяки присутності нашого, завжди приготовленого „кореспондента“ Олександра Харченка, було вирішено зробити звукозапис цілого З'їзду.

З'їзд пройшов дуже успішно завдяки добрій підготовці. Дух або настрій З'їзду був дружній. Здавалося, що ми всі — старші і молодші — зійшлися, як одна родина, переговорити наші організаційні справи, наші недотягнення і пляни на майбутнє.

Не буду описувати, що в ніч перед З'їздом усі втратили одну годину сну, бо перемінили час — перейшли на “Daylight Savings”, і очевидно, дехто спізнився на З'їзд. Не буду описувати, як холодно було в одумівській кімнаті — більшість учасників сиділа у плащах, а дехто навіть у рукавицях. Була внесена формальна пропозиція — щоб голосування відбувалося підніманням рук, але без рукавиць. Також не буду описувати кількості одумівців присутніх на З'їзді, а натомість розповім про знамениту працю, яка велася і далі ведеться при організації ОДУМ в Канаді.

Прослухавши звіти, (а справді було що слухати), я була здивована, тим що така мала кількість одумівців могла виконати стільки проробленої праці. Всі мають право гордитися принадлежністю до такої роботящеї групи людей!

Ті батьки, що посилають своїх дітей до юного ОДУМ-у чи на одумівські літні табори, добре розуміють скільки часу та тяжкої праці входить в планування і приготування до цих подій. А ОДУМ-ові пощастило мати пана Івана Данильченка, який

вже 20 років ці одумівські табори організовує, координує, приготовляє, ними переживає та успішно проводить.

Пощастило нам мати і Ларису Байрачну, хоч вона є „імпорт“ із Америки. Маємо надію що Лариса вже призвичайлась до нас, і не дуже скучає за Чікагом. Вона за останні два роки надзвичайно багато праці вклала в оформлення та в зорганізування управи КОША, а особливо у відновлення праці із Юним ОДУМ-ом в Торонто. Лариса, із своєю невтомною енергією та товариською вдачею заохочувала в ОДУМ-і членів, колишніх членів, прихильників і не членів — до роботи для добра нашої організації.

Пані Валентина Родак у своєму звіті під час З'їзду філії ОДУМ-у Торонто, який відбувся відразу після З'їзду КОША, розповіла про діяльність і працю одумівського ансамблю бандуристів ім. Гната Хоткевича. Скільки того часу, вміlosti, витривалості і відданої й тяжкої праці входить у ведення такої славної групи молодих бандуристів.

Зі звітів виявилося що наш славний хореограф Микола Балдецький, на кожному кроці прославляє одумівську організацію із своїм знаменитим танцювальним ансамблем „Веснянка“ — виявив своє незламне бажання підтримати і повезти „Веснянку“ вдалеку дорогу до Мініаполіс на Одумівську Зустріч цього року.

А ще додайте такі імена як Віктор Ліщина, Василь Тимошенко, Віктор Педенко, Петро Родак, Зіна Корець, Борис Яремченко, Ігор Лисик, Микола Співак, Катерина Щербань, Галина Савранчук, Оксана Метулинська, Тарас Родак і десятки інших (вибачте якщо не проіменую всіх) і подумайте скільки праці, таланту й сили наша організація має. Очевидно, якби було ще кілька сот осіб такого ж високого калібру в ОДУМ-і, то ми б осягнули багато більше, але так як є, праця в ОДУМ-і іде вже 39 років.

Пан Данильченко в своєму звіті зазначив, що завдяки Божій опці, він 20 років організовував одумівські табори. Я цю думку хочу повести ще даліше, і сказати, що вся одумівська праця вже йде протягом 39 років із допомогою, ласкою і опікою нашого Всешибінського, як також і завдяки старанням наших відданих членів та прихильників ОДУМ-у, яким належиться тричі СЛАВА! СЛАВА! СЛАВА!

До нової управи КОША СТАРШИХ ВИХОВНИКІВ ОДУМ-у КАНАДИ увійшли слідуючі особи:

Віктор Ліщина — Голова
Антон Лисик — 1-ий Заступник
Василь Тимошенко — Референт Фінансів
Тарас Ліщина — Референт Таборів
Наталка Павленко — Референт Зв'язків
Віра Соколовська — Референт Преси

Лондон, 26 квітня 1989 року

ПОВІДОМЛЕННЯ

4-го травня 1989 р.

Дорогі друзі:

Перевибори філії ОДУМ-у Торонто відбулися 2-го квітня 1989 р. Нова управа складається з слідуючих осіб:

голова — Тарас Родак

1-ий заступник — Петро Байрачний

2-ий заступник — Наталка Семеген

секретар — Люба Буцька

скарбник — Олександр Гончаренко

референти юнацтва — Лариса Байрачна, Людмила Критюк, Ольга Костюк, Оксана Шевченко та виховники Юного ОДУМ-у

референт зовнішніх зв'язків — Наталка Павленко
культурно-освітні референти — Оксана Родак і Павло Шапка

спортивний референт — Тарас Ліщина

вільний член — Наталка Неліпа

контрольна комісія — Василь Тимошенко і Григорій Близнюк.

Цим листом повідомляємо вас, що загальні збори філії відбудуться в четвер, 18-го травня 1989 р., о 7:30 годині вечора, в кімнаті ОДУМ-у при катедрі св. Володимира.

Зaproшуємо всіх зацікавлених прийти познайомитися з новою управою та переговорити нашу майбутню діяльність. Наша нова управа взялася за працю з новим духом і просить вас на жваву дискусію. Ми вважаємо, що ці збори є важливим кроком вперед; нам треба разом співпрацювати, щоб відновити активність нашої філії.

Відновіть вашу активність!

З одумівським привітом,

Тарас Родак

голова

Люба Буцька

секретар

SPECIAL MUSIC FOR SPECIAL OCCASIONS

ОРКЕСТРА НА ВСІ ОКАЗІЇ

До: Членів Корпорації Одумівської Відпочинкової Оселі „Україна“, Головних Рад Кошів ОДУМ-у та Головних Управ ТОП-у і Членства Канади і США.

Вельмишановні пані і панове, дорогі подруги і друзі!

Дирекція Відпочинкової Оселі „Україна“ винесла ухвалу щороку влаштовувати Український фестиваль „КВІТКА“, який цього року відбудеться у днях від 30 червня до 2 липня на нашій оселі. Для переведення цієї ухвали в життя створено Організаційний Комітет Фестивалю, в який ввійшли Члени Дирекції Оселі, Члени Корпорації та Члени ОДУМ-у.

Дотепер Організаційний Комітет провів підготовчі заходи, підписавши відповідні контракти із Танцювальними Ансамблями, Хорами та з поодиноким артистом з України.

У програму фестивалю „КВІТКА“ входять: три забави, (на яких гратиме найкраща українська оркестра з Торонто), Український Ярмарок, виставка українських вишивок, два концерти під відкритим небом на розваговій площі, (один в суботу 1 липня, а другий в неділю 2 липня). Під час фестивалю працюватиме наша кухня, і постачатиме смачні українські страви в залах та на пікнікових площах. Для дітей будуть окремі розваги.

Невдовзі вишлемо Вам програмки і летючки.

Закликаємо Вас допомогти нам у влаштуванні фестивалю „КВІТКА“ головно допоможіть нам захотити українську громадськість у Вашій місцевості, особливо молодь — взяти повну участь у фестивалі „КВІТКА“, який цього року вперше відбудеться на Вашій Оселі „Україна“.

Зробімо гарний початок і приклад на наступні роки! Зробімо наш фестиваль щорічним святом для нашої молоді, для наших дітей і батьків!

Український фестиваль „КВІТКА“ — це добра нагода приемно провести 3 літні дні серед Ваших друзів, приятелів і земляків!

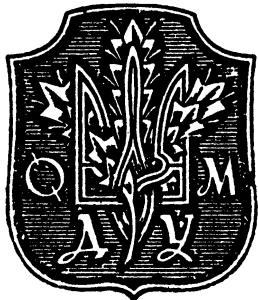
Наш клич — Під час Українського фестивалю „КВІТКА“ ми всі повинні бути на Одумівській Оセルі „Україна“!

З належною пошаною і дружнім привітом,

За Дирекцію Відпочинкової Оселі „Україна“, та за Організаційний Комітет Українського фестивалю КВІТКА — Борис Яремченко — Президент.

До Організаційного Комітету входять: М. Метулінський, Г. Яремченко, П. Лисик, В. Педенко, О. Непрель, І. Данильченко, Н. Шидовка, І. Лисик, М. Залізняк, В. Сніг, О. Харченко, В. Шидовка.

**СКІЛЬКИ Ви прикладали старань,
щоб ОДУМ у Вашому місті
був активнішим?**

**ЗУСТРІЧ ОДУМ-у США і КАНАДИ в 1989 р.
відбудеться**

В МІННЕАПОЛІСІ-СЕЙНТ ПОЛІ, МІННЕСОТА, США
під гаслом
„ОБЛИЧЧЯМ ДО УКРАЇНИ”

Об'єднання Демократичної Української Молоді запрошує Українське Громадянство до участі в традиційній Зустрічі, яка в цьому році є присвячена нашому єднанню зі спадщиною українського народу. В програмі Зустрічі є наступні події:

П'ЯТНИЦЯ, 1-ГО ВЕРЕСНЯ 1989 р.

КОЗАЦЬКИЙ ВЕЧІР в Українсько-Американському Центрі (початок святкувань
для молоді)

СУБОТА, 2-ГО ВЕРЕСНЯ 1989 р.

ЗМАГАННЯ ВІДБИВАНКИ в спортивному клубі Міннесотського Університету
ЕКСКУРСІЯ по Міннеаполісу-Сейнт Полу — 3½ год. поїздка автобусом до різних
історичних місць та особливо до значних місць українського поселення.

БЕНКЕТ І ЗАБАВА в Гайт Редженс Готелі в Міннеаполісі. Грає оркестра
„ОДНОЧАСНІСТЬ”. Головним промовцем на бенкеті буде ТАРАС РОМАНЮК,
молодий український дисидент, який разом зі своїм батьком о. Романюком зазнав
переслідувань на сибірських заслань за свої політичні і релігійні переконання.

НЕДІЛЯ, 3-ГО ВЕРЕСНЯ 1989 р.

СЛУЖБА БОЖА — Українська Православна Церква Св. Михаїла, Міннеаполіс
ДЕФІЛЯДА в одностроях. Слово Голови ЦК ОДУМ-у **Миколи Мороза**.

ОБІД в Українсько-Американському Центрі

КОНЦЕРТ в Українсько-Американському Центрі

ПІВНІЧНА ПОДОРОЖ ПО МІССІСІПІ під звуки оркестри „**ЧАРІВНИКИ**”

ДОДАТКОВІ ІНФОРМАЦІЇ: Contact Natalia Lysyj Rieland, Convention Coordinator,
(612) 942-6239

ГОТЕЛЬ: Hyatt Regency Hotel, Minneapolis, MN

РЕЗЕРВАЦІЯ: Contact Lisa Wedlund, Lifestyles Travel
1-800-533-0071 or (612) 941-1511, Minneapolis, MN

I. ОМЕЛЬЯНЕНКО

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ЮВІЛЕЙ

Кому з нас пощастило побувати на Тарасовій Горі біля Канева, поклонитися високій могилі Кобзаря і побачити безупинний потік шанувальників поета, що прибувають сюди ніби на прошук, той міг запитати себе: «Що тут за таємниця? Що породило всенародну любов цілих поколінь до людини, яка залишила цей світ 128 років тому?» Адже й інші народи мали своїх героїв, письменників, поетів, але їхні могили не стали місцем витоку людської пошані та невгласимої любові, яка передається та помножується наступними поколіннями. Те, що мало б з плином часу відходити у забуття, набирає у нас все більшої і більшої сили, породжує почуття духовної прив'язанності, паралельні почуттям віри у неземне, у вічне...

Якщо говорити про мучеників цього світу, людей, що віддали усі свої сили для боротьби зі Злом, піднялися на захист знедолених, невідривно стояли по боці свого народу — Тарас Шевченко займає між ними одне із перших місць. Усе своє життя поет боровся із соціальним гнітом, у своїх творах виступав проти пануючих верств, починаючи від царів і кінчаючи доморослим паном. Доля України, простого люду, доля інших поневолених народів на протязі усього стражденного життя поета не давала йому спокою. Твори Шевченка насищені болем за отих «рабів німих», приречених на злідні, на голод, на одвічні муки. Переслідували і цькували поета тогочасна влада царів-самодержців, зажадали від нього десять років життя, але не зломила, не вбила пророчого бунтарського духу. Тарас Шевченко до кінця залишився із своїм народом. «Все йде, все минає...», але не вмирає народ, бо він вічний. І залишається вічною пам'ятью про його сина-кріпака, який за Правду та волю свого народу віддав усього себе, поклав на національний жертвеннік власне життя.

У зв'язку з політичними змінами, на Україні тепер відбуваються складні процеси відродження культурного життя, ѹде боротьба за національні права та самобутність української нації. Кобзареве ім'я знову об'єднує біля себе патріотів нашої Батьківщини, стає своєрідним національним прапором. «Товариство Української Мови імені Т.Г. Шевченка» очолило всенародний рух за повернення нашому народові рідної мови, доведеної десятиліттями жорстокої русифікації до майже повного занепаду. У цій нелегкій боротьбі поетове ім'я являється тією рушійною силою, яка повертає людям національну гідність та гордість.

У цьому році минає 175 років від дня народження Т.Г. Шевченка. На нашій Батьківщині і по всьому світі, де тільки проживають Кобзареві земляки, цей Ювілей відзначатиметься як одне з найбільших національних свят України.

Величавим концертом вшанували пам'ять поета учні української школи, Курсів Українознавства та

Недільного Курсу при катедрі св. Володимира в Торонті. Святкування відбулося 12 березня перед численними глядачами, які прийшли разом із дітьми та онуками вшанувати пам'ять великого сина України. Концерт проходив на гарно вдекорованій сцені, про що у свій час подбала управа катедральної громади, перед великим портретом молодого Тараса (художник Марія Шкурка).

Коли відкрилася завіса, сцена по кінця була виповнена молодими виконавцями в національних строях. Попереду стояли геть малесенькі, за ними все вище і вище піднімалися учні старших класів. Здебільшого це вже друге покоління нашого українського роду, що народилося і виростатиме на чужині.

Концерт розпочався «Заповітом», який виконали всі учасники під диригуванням пана І. Сиваника. Змістовним словом відкрила концерт директор школи пані добродійка К. Сенцьо, після чого присутні любувалися виступами дітей молодших класів, які декламували вірші поета, співали пісень. Від самого початку можна було зробити висновок, який великий труд було вкладено вчителями у підготовці своїх вихованців до цього свята. Бездоганне виконання навіть найменших слухачі сприймали з великим захопленням.

Під акомпаньємент бандури (Валя Шендел) курсанти виступили із збірною декламацією «Б'ють пороги», учні виконували вірші, присвячені поетові.

Виступ молодших класів закінчився декламацією вірша «Над Дніпром моїм», яку бездоганно виконав Андрій Шендел.

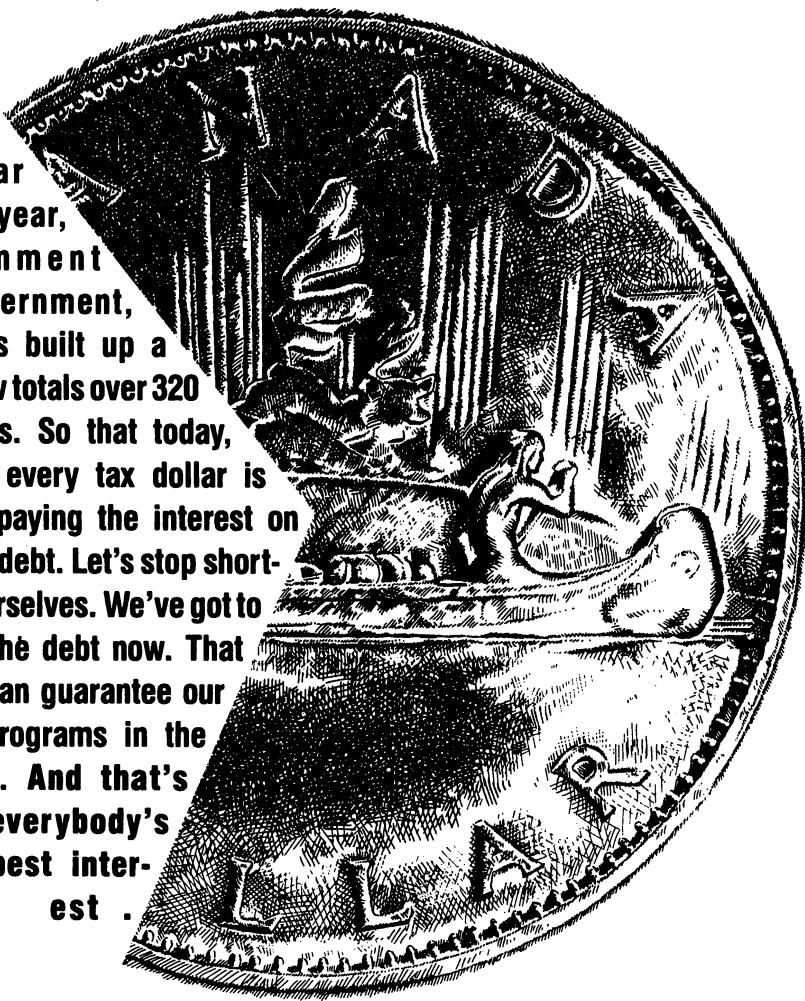
Проминуло вже понад 20 років, відколи при катедрі св. Володимира був організований Недільний Курс, постійним керівником якого залишився і до цього часу пан Петро Шкурка. Основним предметом Курсу був Закон Божий та Святе Письмо, але крім того, починаючи від 1973 року курсанти щорічно брали активну участь у святкуваннях Шевченківських роковин. Це у них стало традицією. Багато праці та енергії у цю благодородну справу вкладав їхній керівник, за що йому належиться шана і велика подяка. Курсанти і цього разу прийняли участь у святкуванні ювілею. Їх виступ розпочався святочним словом «Безсмертний пророк України», який прочитала Анна Сенцьо. Після цього глядачі мали можливість подивитися інсценізацію поеми «Гайдамаки». Інсценізація складалася із чотирьох частин та епілогу. Не будемо називати по імені кожного виконавця зокрема, але скажемо — всі вони бездоганно виконали свої ролі, за що, у знак вдячності, були нагороджені довгими оплесками. Після «Гайдамаків» курсанти виконали інсценізацію «Наймички», присутні слухали «Холодний яр» у гарному виконанні Ярослава Степаненка та інші точки концерту.

На закінчення всі виконавці проспівали «Реве та стогне». До них долучилося багато присутніх, від чого створилось особливо приємне враження.

Директор школи добр. Сенцьо та голова Катедральної громади пан Ф. Цимбалюк подякували

Of consuming interest

Year after year, government after government, Canada has built up a debt that now totals over 320 billion dollars. So that today, one third of every tax dollar is wasted just paying the interest on this massive debt. Let's stop short-changing ourselves. We've got to deal with the debt now. That way we can guarantee our social programs in the future. And that's in everybody's best interest.

For more information call 1-800-267-6620

1-800-267-6650 (T.D.D.)

Canada

учасникам, вчителям та присутнім за їх участь у цьому величавому святкуванні.

Ми, слухачі, висловлюємо нашим дорогим дітям глибоку вдячність та побажання невтомно трудитися на лоні української культури, плекати традиції предків, рідне слово та пісню, бути невід'ємною частиною нашого прекрасного народу.

ЗРОБІТЬ ПРИЄМНІСТЬ і користь

**Вашим дітям – пошліть їх літом
на один із таборів ОДУМ-у!**

Юрій ІЛЛЕНКО

ПЛАТА ЗА КОМПРОМІС

Коли я закінчив свою першу режисерську роботу — фільм *Криниця для спраглих*, — було мені 28. Ні мудrosti, ні досвіду боротьби. Але я стояв на смерть. дарма що картину намагалися просто фізично знищити. Мені пропонували тисячі варіантів, як її віправити, гарантували вихід на широкий екран, гроші, успіх, — ось тільки це зміни, а там дещо виправ, і все буде гаразд. Адже система провокацій супроти художника така витончена і водночас така проста, що встояти дуже трудно. Але тоді я витримав. Нічим не поступився. Була ще свіжою в пам'яті наука Сергія Параджанова, що з ним я знімав *Тіні забутих предків*. Не знаю, як він потрапив зібрати таку зімальну групу, — це просто однодумців, а людей, що змагалися за ідею, за фільм, за майбутнє. Змагалися люто, затято. Для мене, що молодого мистця, це була лекція одкровення, правди. І по сей день уважаю атмосферу, що панувала в групі Параджанова, за єдино нормальну. Тоді в мене й склалося уявлення, як все таки досягається мистецтво, як родиться щось абсолютно невловиме, непередречене, що існує поза межею людських знань. В ті часи ще шалено гостро відзвивалося в мені почуття, притаманне кожному мистцю, почуття відповідальности за свої творчі вчинки якесь мірило, що визначало, де не можна відстути ні на йому, а де можна дещо змінити.

А роки були — напрочуд! Середина шістдесятих. Розквіт нашого кінематографа, і українського зокрема. Поетичне кіно (термін, що згодом перетворився на лайку) давало неозорі можливості для розкриття внутрішнього світу людини!

Мені, кінооператорові за фахом, не справило жадного труду переконати тодішніх керівників студії імені Довженка і Держкіна України віддати мені сценарій випускника Вищих курсів, чудового поета Івана Драча. Автор окреслив ідею як „су-

часну кінопрітчу“. У сценарному записі я вгледів багато персонажів, докладно визначені стосунки між ними, глибоке знання побуту, точність мовних характеристик — усі це в рамках традиційного, описового, психологічного кіна. Риси притчі ніс у собі загострений сюжет, що надавав цьому матеріалові ледь відчутної химерності.

Історія була реалістична, зрештою, такою вона лишилася й на екрані. Розповідь про діда, що раптом усвідомив свою самоту. Сини, є, та вони роз'їхалися по всіх усюдах. Перервалася духовна лінія. В уяві старого вона асоціюється з колодязем, що його — як велить звичай — має чистити з покоління в покоління вся родина, щоб вода зоставлялася кришталево прозорою. Це певне моральне дійство, ритуал. Гіркота від руйнування усталених зв'язків, підвалин — вони валяться, а натомість нічого не виникає. Розриви, розриви... Либо, це і є осердя картини. Ті „розриви“ ще не так ясно прописали тоді в нашему житті, хоч уже відчувалося: так може статися. Правда, починаючи працю над картиною, не передбачав я, у що воно вилеться. Я просто шукав засоби втілити ідею, моральну колізію, і мені потрібні були місткіші, пластичні образи. Побутопис — навіть на високому рівні — мені не відповідав. У ньому губився мій темперамент, бажання оголити думку до очевидності, до знаку, до удару — розкрити порухи стражденного духу.

Шукав я довго. Для мене важить якась випадково налучена „знахідка“. І ось у самому серці України, між Черкасами й Чигирином, на сутечі Тясмина і Дніпра знайшов я благодатні місця — горби, чорнозем, отаке клуботання раю земного. А ген далі, в долині, побачив піски, справжнісінські піски, бархани, дюни. І там розкинулося село, хати під солом'яними стріхами, а на стріхах — вітряки. Українське село на пісках! Це ж протиприродно! Я відчув щось подібне на спалах блискавки, на прорвищення — нагло виринула суть майбутнього фільму. Пейзаж виявився ключем, прообразом, навіть методологією. Виконувати головну роль запросив я українського актора рідкісного таланту — Дмитра Милютенка, учня Леся Курбаса. Артиста, здатного практично без міміки, без слів досягти надзвичайних глибин, затяги, наче магнетом, у сферу своєї людської правдивости, достеменності, наблизити до духовної величини. Дивовижна професійна енергомісткість! Йому вдавалося концентрувати й розв'язувати неймовірно складні проблеми філософські, образні, моральні. Його герой у фільмі, чекаючи на смерть, підбивав підсумок. І яким трагічним виявився реальний підсумок: Милютенко помер, не дознавшися в одному епізоді. Напевне його проникливість, його одержимість ро-

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street — Toronto 9, Ont.
Tel.: 762-8751

В нас можна набути • книжки • українські часописи та журнали • пластинки • друкарські машинки • різьбу та кераміку • полотна • нитки і вишивки

Масив великий вибір дарунків на різніоказії.

ПРОСИМО ЛАСКАВО НАС ВІДВІДАТИ!

ботою живило передчуття, що ця роля — остання. І ось поєднання різновідніх явищ пейзажу, що таїв у собі якесь передвістя; актора, що чуло реагував на оточення; плівки, що давала зображення чисте, графічне, лише чорного і білого тону, вільне від метушливості, дріб'язковості — давало можливість створити притчу, в самій природі якої і закладене протиставлення двох сутностей: світлої й темної, духовного мороку та світла роздуму і душі. Я глибоко переконаний: у принципі жоден фільм не можна задумати наперед в його остаточному вигляді. Кіно, як і поезія, є спосіб пізнання істини. Ми знишили критерії, коли поставили мистецтво на потік, погнали тиражі. Бо для цього не треба нічого, окрім матриці, — і жени собі, жени, розмножуй кимось давно придумане, зроблене. Підвалина масової культури — впізнавання. Цим, властиво, вона різиться від справжнього мистецтва, сенс якого — творити, продовжувати речі ніколи небачені, невідомі, часто важкі для сприймання. Непростимо наївним здається мені твердження Рене Клер: „Картина готова, лишається тільки її зняти“. Сила-силена кінематографів збілися на хибний шлях через цю „аксіому“. Що лишається зняти?! Адже це ще тільки треба збагнути. Літературний сценарій, ба навіть режисерський — саме грубе наближення до істини, нерідко взагалі помилкове. Щиро намагаючись осягнути цей світ, не раз усвідомлюєш, що зостався ні з чим, звідкіля ж можна знати, який буде наслідок. Існує, правда, творча прозірливість, мудріша за тебе. Коли мистець працює, включаеться певний механізм — ми звикли називати його підсвідомістю. Однаке, кожна спроба розділити на окремі частини цей незвичайно складний механізм є груба вульгаризація процесу осмислення істини.

Той не мистець, хто виконує соціальні замовлення як замовлення у крамниці: мені, будь ласка, трошки цього, дрібку того... Є речі для існування мистецтва важливіші: його споконвічні обов'язки перед життям. І, напевне, мої знання, моя пов'язаність з естетикою моого народу, з його моральними зasadами — справа складніша, ніж видається. Саме вона в багатьох випадках підказує відповідь на такі прості питання: так-ні, така плівка чи інакша, цей актор чи інший, давати репліку зараз чи перегоно? Невже моя голова працює, як лічильний автомат? Ні, Працює, досвід. За мною історичний досвід, моральний досвід моого народу, життям якого я живу, який навіщось мене породив, висунув... Чи зінав я, коли знімав *Криницю*, що зроблю саме так, а не інакше? Ні, не зінав. Відбувався складний процес, що в ньому сполучалися і плівка, і пейзаж, і актор, і Драчеві вірші, які важили для мене тоді більше, ніж сам сценарій. Вони були для мене відкриттям високої філософічної лірики. Перегляд картини у першу хвилю скосив Івана, приголомшив. Йому відалося, що я зруйнував задум, тим що відступив від сценарію. Далеко не одразу він зрозумів, що я не зруйнував задум, а добувся до його осереддя. Але якби Драч сказав тоді,

Нове підприємство — ПОДОРОЖНЕ БЮРО

Ліди Савер

*lidia
sauer*

151 Carlingview Dr., Unit 1, Rexdale, Ontario M9W 5S4
(416) 674-7777

що я знівечив його сценарій — а від нього просто добивалися цього визнання, благали його, щоб він написав: „Знято не за сценарієм“, — то ніколи більше я не вийшов би на знімальний майданчик. Та треба знати Івана... Я по сей день йому вдячний.

З часу убивства моєї *Криниці* до її воскресіння минуло понад двадцять років, пам'ять зберегла не надто багато. Емоційно запам'яталося відчуття краху — ті, хто переживав трагедію знищення своєї першої картини, зрозуміють мене: з молодого художника, що подавав надії, я перетворився на людину з випеченим на чолі тавром: „Творець антирадянської картини, покладеної на поліцю“. Протягом довгих років мені ні на мить не давали забути, що один фільм з ярликом, другий — *Вечір на Івана Купала* — не вийшов на широкий екран, третього — на думку декого з республіканських керівників — взагалі не можна було показувати. Плювали вони на те, що *Білий птах з чорною ознакою* одержав Гран-прі Міжнародного фестивалю. То в Москві, а в нас, у стінах рідної студії, про нього краще взагалі не згадувати. Коли студія імені Довженка відзначала своє 50-ліття, перед входом були встановлені величезні щити з плякатами кращих фільмів. Серед них не побачили б ви ні *Тіней забутих предків*, ні *Білого птаха*, ні прогримілого у свій час *Камінного хреста* Леоніда Осики. І кожного разу після *Криниці* мені доводилося приступати до нової роботи з доказу своєї лояльності. Не професійну спроможність треба було довести, а соціальну придатність. З цього, либонь, все й почалося. Якби до моєї сьогоднішньої

сповіді прикласти десятки стенограм засідань, на яких цілеспрямовано нищили *Криницю для спраглих*, може б я частково й виправдав свої наступні невдачі, та я не хочу цього робити, бо моя історія — не поодинокий персональний випадок, а боротьба з системою авторитарного думання, що в ній, як і я, згоріло багато.

Заздрю тим, хто не згорів, не піддався, а далі творив своє кіно. Отарові Іоселіані, що зняв усього чотири картини. Андрію Тарковському — авторові сімох фільмів. Він зумів у цих семи не допуститися ні єдиного слова брехні, в жодному кадр не відступився від себе. Правда, темпераменти у нас різні. Я не міг довго сидіти без діла. Якщо не знімав кіно, майстрував столи, різьбив, малював, писав вірші... Та цього було надто мало: надто сильним був потяг поринути у простір фільму, де я міг би повністю реалізувати свої можливості. Мені здавалося: от виберу якийсь нейтральний сюжет, маленький фрагмент життя і візьмуся його обточувати. Або звернуся до міту, до феєрії (був у мене такий фільм „Лісова пісня... Мавка“ — екранизація Лесі Українки), де можна говорити про життя, користуючись умовною мовою. І буде це побічний епізод моєї біографії — не більше. За гамбурзьким рахунком, я мов би не зраджую себе, не поступаюсь основними принципами. Але я поступався і зраджував себе. Зраджував свій максималізм, який був порукою *Криниці, Вечора, Білого птаха* (а втім, щодо *Білого птаха*, то вже не можу запевняти, що не допустив ні однієї червоточинки). Бо як було? „Вирубували“ суть, а лишили „приправу“. Коріння видирали. Згадую, як проходили колись художні ради: ти виступаєш з фільмом, в якому впевнений, а тебе всі критикують, паплюжать, звинувачують у неуцтві. Думки звичайно збігалися. І їх багато. Це думки метрів, „генералів“ від кіна. І тільки одна-две людини — „за“. І тебе охоплює болючий сумнів. А може справді вони мають рацію, їх же багато? Але раптом помічаєш: вістря критики спрямоване на життєдайні органи фільму. Наче удали в серце і печінку — найвідчутніші, а сліду не лишають. Ноги, руки, голова на місці, а людина неповноцінна. Коли я це усвідомив, то став досить своєрідно методою набувати знання про себе як про мистця. Хвалять? Щось воно не те, слід розібратися, де нахалтурив. Лають? Гаразд, треба це укріпити. Найвищої хвали удостоївся я за фільми, про які хочеться забути. Уявляєте що за творчість у системі координат, обернених навиворіт? Це вже навіть не Задзеркалля, а світ, де панує вища математика демагогії та єзуїтські способи придушення особистості. Коли після 22-ох років вилежування на полиці *Криниця для спраглих* стала приступна глядачеві, багато хто, побачивши картину, говорив мені: „Дивно, стільки років минуло, а фільм не застарів“. Нічого дивного немає. Старіють лише ті фільми, де є компроміс, фальш, зрада — бодай у найменшій мірі! — самого себе. Такі фільми гинуть, гейби вражені бацилою, морально брудні. Страшно казати, але так, і є.

Фільми розкладаються на очах, розкладаються швидше, ніж ти встигнеш їх зняти. Досить посту питатися малим — ну, подумаєш, заміню фразу, трішки перебудую епізод, аби відчепитися, — як бачили гниття проникають у тіло фільму. Ця неблагополучність передається глядачеві — так отара, відчуває хвору тварину і виштовхує її геть.

Усвідомлюючи власний гіркий досвід, раджу сьогодні молодому режисерові: привчи себе думати з усією пристрастю, на яку здатний, з абсолютною впевненістю, що фільм, над яким зараз працюєш, — твій останній, і якщо в ньому не висловиш себе, то вже — ніколи. І коли не помреш після цього, то збагнеш, як гарно жити.

Я часто пробував умовити себе, що мої огудники хочуть якнайкраще. І завжди розплачувався за це. Відгукнувшись могло через багато років. Ось приклад. Працюючи над фільмом *Чорний птах з білою ознакою* (картина, здавалося б, вийшла непогана), ми і Іваном Миколайчуком, моїм співавтором, поставили перед собою досить по-єзуїтському зформульоване завдання: скільки б нам не робили зауважень, ми будемо їх виконувати, але в бік вдосконалення. Адже воно не має меж, а для чиновників від мистецтва, що вимагають поправок, важить бюрократичний принцип: ми вказали — вони змінили. При чому суть часто-густо лишається поза їх увагою. Дають, скажімо, вказівку викинути епізод або сцену, а ми примудрялися так її повернути, так побудувати, що розкривали щось навіть точніше, несподіваніше й правдивіше. Праця в таких умовах тренує „боксерів“ екстракляси. Та ось, п'ятнадцять років пізніше, дивився я картину, і всього-навсього від однієї фрази, яку мене таки переконали вклсти в уста персонажа, пойняв мене жах. Мало не помер у переглядовій залі. Який Юда примусив мене це зробити! І який же я падлюка, що погодився! Гадав, що обдурив їх, а вийшло... Близкуча ілюстрація самообдурування — мій фільм *Мріяти й жити*. До речі, спершу він називався *На поклони*. І я переконав себе, що зміна назви — дрібниця. А це було першою зрадою — *Мріяти й жити чи На поклони...* Відчуваєте — навіть на слух — різний рівень вимогливості до себе? Картину зупиняли 40 разів! На етапі літературного сценарію, режисерського, під час проб (не затверджували акторів), здіймань і т.д. Задум був, мені здається, цікавий, а колізія фільму не втратила гостроти й сьогодні. Одного разу героїня фільму, артистка, вийшовши на сцену, збунтувалася проти тексту, що його вона виголосувала день-у-день. Збунтувалася й заходилася буквально розносити сцену, волаючи до глядачів. І глядачі її підтримали. Вона кобенила все навколо — тексти, сцену, декорації. Люди оторопіли. Окрім глядачів, її підтримав лише драматург, автор п'єси. Він був присутній на виставі, і його осинило, що бунтувати повинен був він і — давно. Чому, власне, ця жінка зламаної долі, що працює несамовито, на оголених нервах, взяла на себе непомірну ношу? Чому вона, а не він — письменник?

Він довго відганяв геть неприємні думки, все сподіався, що зможе якось виправити п'есу, внести нові аспекти, — утішав себе половиною брехнею. Дзеркальне відображення того, що сталося в житті з усіма нами!

Він пробує знайти опертя в жінці і не знаходить. Бо в ній був зрив, імпульсивна реакція на бездуховість, а не осмислена соціальна позиція. Вона просто відчувала, що зникає як особистість і зробила останню одчайдушну спробу себе зберегти. Але нічого не вийшло. Її вигнали з театру, вона виїхала, драматург кинувся слідом в надії, що вилікується, почерпнувши в неї силу. А вона виявилася теж порожньою людиною — її бунт живився патосом протесту, а не творчості. Нічого вони один одному дати не можуть, проте їм здається, що вони повинні підтримувати один одного — і знову дурять себе. Їм бракує моральної опори, ідеї, яка була б здатна вернути їх до життя. Ось така історія. Було ясно, що зробити фільм відповідно до задуму не дадуть. В ті часи така тема виходила за межі дозволеного, була непрохідною. І от, крутячися в цікаво поставленій проблематиці, в незвичному сюжеті, я бився за нього, силкуючись утриматися на його „території“. Не вдалося. Фільм катастрофічно розпадався на фрагменти, на віртуозно зняті, але не пов’язані сцени. Не врятувала й каліграфія, яка нерідко видає себе за суть. В час перегляду багатьом здається, що досконала каліграфія і є найголовніше, і є мистецтво. А воно не так. Це щось надбане мимоволі, поза завданням.

Коли я б’юся над розв’язкою і ні одним ключем не можу, відімкнути замок, то я вигадую відмикачку, яка відчиняє переді мною двері. Вона бо і є новаторство — публічний продукт творчості.

А просто каліграфія, самі по собі зовнішні шукання нічого не дають. І хоча фільм *Мріяти й жити* зискав підтримку й оцінку багатьох, я перевонаний, що він — мертвий. Навіть Тарковському він начебто сподобався. Він, певно, поберіг мене, бо розумів, що для мене його смертельний вирок.

Те, що я говорю нині, з сьогоднішнього погляду, зовсім не подібне на те, що я думав тоді. Тоді я болісно, усіма способами шукав виходу — не „шкурного“, а виходу оптимального, з перемогою. Шукав, виявляється, даремно. Я розумів, що наскочив на систему, яка виключає можливість повноцінної творчості. У боротьбі з цією, ще незбагненою, силою я старався розв’язувати льокальні проблеми, наївно думаючи, що чим близькучіше буде рішення, тим воно більше заспокоїть моїх постійних критиків. Та чим повніше розкривався в мені мистець, тим очевидніше ставав я ізゴєм. Система відвертого авторитетного мислення відкидала мене: художник їй не потрібний. Потрібний службовець.

Тепер ми якраз і намагаємося перебороти авторитетне думання. Прагнемо віднайти думання індивідуальне. Як тільки ми зуміємо стати особистостями, як тільки буде підірвана ця, здавалося б, нерушима авторитарність, як тільки можливість думати, почувати, приймати самостійні рішення стане

набутком кожної окремої людини, — ми зможемо говорити про перемогу демократії і про справжнє мистецтво. Бо в системі авторитетного мислення само поняття мистецтва — безглаздне. У тому відумерлому світі потрібні лише законсервовані гасла, що витягаються у свята із слойків, мов чорна й червона ікра, намазуються на хліб і з’їдаються: відміяна порція до наступного свята. Мое покоління — діти війни й повоєнних років — поряд страшного лиха, що випало на його долю, живилось найшляхетнішими, але аж занадто високо піднятими ідеями. І піонерська організація, і комсомол карбували в нашій свідомості якийсь відріваний від життя і романтично препарований ідеал людини, громадянина. Ми, продукт цього виховання чесно намагалися пристосувати ідеал до життя, а він не пристосувався за жадних обставин, бо штучний. І перше зіткнення з реальністю багатьох просто вбивало. Тепер ми зачинаємо пробиватися до людини, бо доки людська особистість не стане основою основ усього нашого життя, доти багато замірів і дій будуть безглаздими. Особистість повинна стати і засобом, і метою, і виправданням кожного нашого вчинку.

Нищення моїх картин стосувалося не лише мене особисто, як це не дивно звучить. Рубали під корінь українське поетичне кіно. В найвищих інстанціях республіки йшла боротьба з цілим мистецьким напрямом! Його вважалиносієм зла, що відтягає увагу від нагальних соціальних проблем. Був у нас у студії такий собі директор — А. Путінцев. Пригадую його декларативні заяви: „Мене призначили, щоб покінчити з поетичним кінематографом“. На художній раді досить було комусь підвести й сказати: „Це поетичне кіно“ — і всі шляхи нещасному авторові перекривалися. Це звучало як політичний донос. Звісно, кінематограф все одно розвивався, але в скаліченому, страшенно спотвореному вигляді. І якщо ми сьогодні хочемо піднести рівень нашого кіномистецтва, відновити природний процес його розвитку, то ми мусимо пам’ятати минуле, мусимо оцінити колишній свідомі і несвідомі акції. Повториться таке — катастрофа! Народ вилонює мистця із своїх надр. Не відаю, як це діється, але власне народ ділиться талантом і пам’яттю, наче куснем хліба, з декотрими своїми одиницями. Одного наділяє чутливістю до музики, і він виростає Чайковським, другого — даром поетичним і робить його Блоком, третього — Ейзенштейном. Мистець бачить істину, і якщо він уміє її виразити, то стає довіреним народу.

Нам поталанило вижити. Та цього мало. Тепер ми мусимо довести, що повинні були вижити, не згубивши себе до кінця. Пригадую, коли було погано, я привчився — просто поставив собі за мету, за правило і спосіб існування — викреслювати з пам’яті, із свідомості все те, що могло б привести до непоправного, до інфаркту, наприклад. Неможливо жити і працювати з постійним відчуттям закритих, знівечених картин. Єдиний спосіб вижити

— починати кожний день з нової сторінки, з чистого аркуша.

Я сповнений енергії — забути, зрівняти з землею все, що було. Та як забудеш? Кожна поразка стала нестерпучою больовою точкою і зі страшною силою викидала мене — хоч як це не парадоксально за те, що був здатний зробити, а не зробив, зрадив себе, зфальшував — могутній двигун.

Я завжди вважав себе людиною, запрограмованою на боротьбу, мені здається, в тому і полягає зміст життя. У сутичках. З них і силу черпаєш, і поразку сприймаєш як передумову поступу.

Уявляється така картина. Фронт. Кілька ліній оборони. Перший окоп, другий, третій — найнебезпечніший. Режисер — це людина на передовій. Він стоїть у першому, мілкому, ледь по коліно, окопі в самій гімнастъорці, маючи при собі протитанкову гранату, фінку та один диск. І на нього наступають. Добрий режисер гине, не здавши ані вершка землі. Гірший, спостерігши, що на нього суне ве-

личезна армія, відступає на другу лінію, де ще збереглися запаси харчів та боеприпасів. Або і геть далі, на третю з бліндажами і т.п. Наскільки відступив, настільки втратило його кіно. Всі, хто вмирал в першому окопі, всі поіменно — в пантеоні наших великих майстрів. Ейзенштайн умирав у цьому окопі, Тарковський...

Кожного разу, коли йдеш на компроміс, коли думаєш про „тил“ і сам собі радиш не перти проти рожна — зосередься і уяви цю картину. Тому що в першому окопі — це навіки...

25.8.1988

**

Ця стаття була подана в журналі „Сучасність“ із слідуючою заміткою: „Передрук з московського журналу „Юность“ без відома і згоди автора. З російської переклада Оксана Соловей — Ред“.

Таборова Референтура Об'єднання Демократичної Української Молоді Канади

оголошує, що
дводижневий літній

КОБЗАРСЬКИЙ ТАБІР

ІМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка
триватиме

на одумівській оселі „Україна“, Лондон, Онтаріо
від неділі 30-го липня до неділі 13-го серпня 1989 р.

Учителі/інструктори: Валентина Родак, Микола Дейчаківський,
Юліян Китастий, Віктор Мішалов.

Приймаються учасники віком від 10 років.

Близьчі інформації вам дадуть:

Валентина Родак тел. (416) 255-8604
Тарас Ліщина тел. (416) 622-0482
Іван Данильченко тел. (519) 686-4695

За аплікаціями звертатися до 3-го липня на адресу:
ODUM BANDURA CAMP
12 Minstrel Dr.
Toronto, Ont., M8Y 3G4

Ол. ХАРЧЕНКО

МАНІФЕСТАЦІЯ В ТОРООНТІ, У ТРЕТЬЮ РІЧНИЦЮ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Третю Річницю Ядерної Катастрофи в Чорнобилі Українське Торонто урочисто відзначило спеціальною програмою 26-го квітня, яка почалася о 7-ій год. вечора Спільним Молебнем біля Української Православної Катедри святого Володимира, за здоров'я пошкоджених радіацією, та за здоров'я всього українського народу. Спільний Молебень відправили владика Ізидор Борецький та Митрополит Отець Петро Бублик, у сослуженні численного українського православного й католицького духовенства з участю Катедрального Хору, під диригентурою Нестора Олійника, та з участю двох тисячної маси вірних. Це торонтське Відзначення Річниці Ядерної Катастрофи на АЕС влаштувало Товариство Української Студіюючої Молоді імені Міхновського під патронатом Комітету Українців Канади. Після Спільного Молебню до учасників промовляв Мирон Галюк — Голова Студентського Товариства, який сказав, що за Чорнобильську катастрофу несе повну відповідальність радянський уряд, і саме тому ми зібралися, щоб запротестувати проти жорстоких планів Москви — будувати додаткові атомні електростанції в Україні. Він додав, що та сама Москва в 1933-ім році голодом винищувала український народ, а тепер застосовує ще страшнішу — ядерну радіацію проти українського та інших сусідніх народів. Мирон Галюк представив головну доповідчу Людмилу Герчак, яка під час Чорнобильської Атомної Катастрофи проживала в Києві, де працювала в школі. Людмила Герчак, як очевидець, розповіла про безвідповідальність радянського уряду по відношенні до українських дітей шкільного віку. Четвертий реактор на Чорнобильській АЕС вибух 26-го квітня, затруючи смертоносною радіацією землю, води і повітря навколо себе, а в Києві і діти, і дорослі проводилися так, ніби нічого і не сталося, бо ж уряд тримав усе у таємниці. Щойно 6-го травня з Києва були евакуйовані школярі від першої до шостої клясі. Це означає, що школярі, а з ними і решта населення 10 днів піддавалися страшним дозам смертоностної радіації. Школярі виїхали на південь України, а решта населення залишилася у шкільній зоні. Людмила Герчак свою доповідь розпочала біблійним об'явленням святого Івана Богослова, де розповідається про те, що впала велика зоря з неба, палаючи мов смолоскип. І впала вона на третину річок та на водні джерела. Це об'явлення важливе тим, що та зоря у Біблії звуться „Полин“, — і стала третина води, як полин, і багато людей повмирали від гіркої води. Тут слід є пам'ятати, що слово „чорнобиль“ означає різновид полину. На закінчення промови Людмила Герчак закликала учасників солідаризуватися з українським на-

родом у його боротьбі за своє визволення, та зокрема закликала українську молодь іхати в Україну, тримати зв'язок із рідною землею, тримати зв'язок зі своїм народом. Від Катедри святого Володимира учасники жалібної маніфестації пішли походом вулицями Торонто, із транспарантами та із запаленими свічками — до католицької церкви святого Миколая, де була відправлена спільна панахида за спокій душ жертв Чорнобильської Катастрофи. Панахиду відправило згадане духовенство участю хору Першої Дивізії Української Національної Армії — „Бурлака“, під диригентурою Олега Хміля. У церкві святого Миколая до учасників промовляв Президент Світового Конгресу Вільних Українців магістер Юрій Шимко, який висловив готовність української громадськості допомогти матеріально і ліками тим, що потерпіли і потребують такої допомоги в наслідку Чорнобильської Катастрофи. Допомогу від укр. еміграції радянський уряд відкинув, так само, як і 1933-ім році, під час Великого Голоду, коли Захід пропонував допомогу Москва тоді заперечувала голод. Магістер Шимко висловив надію, що радянський уряд, дозволивши допомогу із Заходу для жертв землетрусу у Вірменії, можливо дозволить висилати допомогу і в Україну — жертвам Чорнобильської Катастрофи, а особливо дозволить виїжджати на лікування на Захід українським дітям, що захворіли від надмірної радіації.

Закінчилася жалібна маніфестація молитвою „Боже Великий“, що її проспівали всі учасники, як одна велика родина.

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

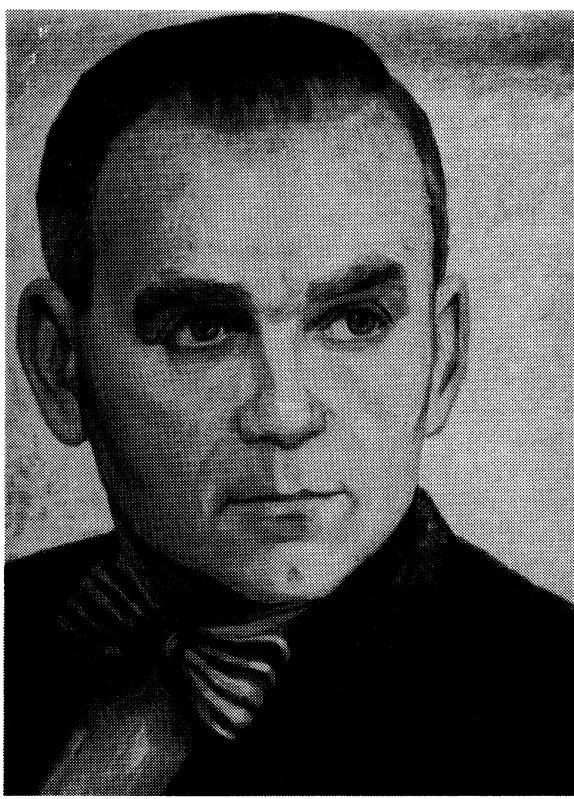
83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугу.
2. Вкладає і фінансує нові печі („форнеси“)
3. Вкладає прилади до звогчування повітря („гюмідіфайрс“)
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —
ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕНЬ І ВНОЧІ:
232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою Sipco. Просимо наших відборців заїжджати до наших Sipco і наповнити авта бензиною.

Портрет св. п. Уласа Самчука,
намалював В. Литвин.

Ол. ХАРЧЕНКО

МУЗЕЙ — АРХІВ УЛАСА САМЧУКА

У неділю 18-го жовтня минулого року в Торонті відбулося офіційне відкриття Музею-Архіву Уласа Самчука — визначного українського письменника, який помер 1987 року, на 82-ому році життя.

Музей — архів розміщено у п'ятикімнатнім будинку при пансіоні імені Івана Франка, що знаходиться на передмісті Торонто в Mississauga.

Екзекутивна директорка пансіону доктор Євгенія Пастернак у своєму зверненні до запрошених гостей та жителів пансіону заявила, — „Урочистість відкриття музею-архіву Уласа Самчука є дуже скомплікована, бо тут злилися сум і радість. Сум — тому, що між нами вже немає письменника, а радість — тому, що покійного письменника вшановуємо саме цим величавим музеєм.“ Привітавши учасників, доктор Пастернак попросила до слова Мар'яна Дального, редактора журналу „Нові Дні“. Мар'ян Дальний розповів докладніше про Уласа Самчука — письменника. У кожній із п'яти кімнат експонуються тематично пов'язані матеріали про життя і творчість письменника, його твори, грамоти, якими його було нагороджено за його романі і повісті, копії перших сторінок щоденника письменника, рекламні повідомлення про його літературі вступи, у четвертій кімнаті експонується його

архів, а в п'ятій — його бібліотека, робочий стіл, машинки для писання, картини, його кореспонденція, та інші речі. Ще за життя письменник мріяв про саме такий музей-архів, але близькі друзі запевняли його, що в реальності таке здійснити неможливо.

А все ж таки мрія стала дійсністю завдяки його заповітові, згідно з яким дружина покійного склала 50 тисяч доларів на ту мету, та завдяки дирекції пансіонів імені Івана Франка, головним чином старанням екзекутивної директорки доктора Євгенії Пастернак.

Музей-архів світлої пам'яти Уласа Самчука в Торонті — це перша українська така установа на еміграції для письменника нашої доби. Таку велику честь Уласові Самчукові удостоєно тому, що він був патріотом-соборником і талановитим прозаїком.

Голова Торонтського Відділу Комітету Українців Канади інженер Ярослав Соколик — у присутності запрошених гостей — яких двісті осіб — здебільша журналістів та представників українських організацій — о третій годині дня ножицями розрізав жовтоблактину стрічку, якою був оповитий вступ до будинку, і офіційно проголосив Музей-Архів Уласа Самчука — відкритим, після чого учасники з захопленням оглядали експонати.

ДОКТОР ЄВГЕНІЯ ПАСТЕРНАК

Хай благословенне буде ім'я людини, яка натрапивши в житті на добру ідею, всеціло присвячується здійсненню тієї ідеї. На передмісті Торонто у Mississaga здійсненням такої ідеї вважати Пансіон Івана Франка. Складний був шлях перетворення мрії в дійсність. Допомогла велика віра і сильна воля, підтримані довір'ям і жертвеністю широких кіл громадянства. Придбання третього пансіону для старших українська громада в Торонто завдає Євгенії Пастернак.

Кожна старша віком українська людина в Канаді бажає проводити свій похилий вік в атмосфері українського оточення. Пансіон Івана Франка в Mississaga розміщений серед зелені, трав і квітів. Всередині в очі кидаються прекрасні українські декорації, великі писанки, картини, дереворізи, українські килими. Кожна річ у цьому пансіоні — це частка української душі, результат творчості українських рук, результат праці і поту української людини. У своїх конструкторських планах архітект прийняв до уваги психіку української людини, а саме: просторі коридори, вітальні, і кімнати для розваг, балкони, каплиця, музей, бібліотека, кухня зі всіма устаткуваннями за останнім словом техніки і простора ідаління — все це носить український стиль. Мешканці пансіону походять з різних частин України, належать до різних віроісповідань і живуть тут у великій пошані та толеранції одні до других.

Директор українських трьох Пансіонів Івана Франка в Торонті Євгенія Пастернак за свою альтруїстичну діяльність для блага людей пенсійного

віку отримала почесний докторат Арізонського університету в Туксані. На перший погляд видається дивним — мовляв, що ж є спільногоміж університетом південно-американського штату й українськими пансіонами в Канаді? Виявляється, що про добродійну діяльність Євгенії Пастернак багато написано в довідниках і словниках категорії „Вгу із Вгу“, тобто „Хто є Хто“. У таких довідниках пишеться про визначних діячів у Вільному Світі. Дотепер Євгенія Пастернак отримала яких тридцять відзначень, грамот і почесних дипломів від міжнародних організацій, установ та університетів.

БЛАГОСЛОВИ, МАТИ, ВЕСНУ ЗАКЛИКАТИ...

Звертаємось до нашої молоді, до всього пісенного українського народу.

Зближається Великдень. Свято, що своїм корінням сягає далеко до християнських часів. Свято відродженого Сонця, оновленої природи, коли те ясне сонечко — це джерело життя, здоров'я, плодовитості — джерело всякої радості для всього живого, вже вийшло на свою літню дорогу, коли день уже «великий» — більший, як ніч.

Ой-йой, весна, гей, красна,
а що ти нам унесла?

Весна завжди приносила відчуття єдності людини з навколошнім світом. Гармонія співзвучності народжувала пісню. Тож сходилась молодь на зелених галявинах, влаштовувала забави, оспівувала пробудження природи. Тут юнаки й дівчата, близьче знайомились, переймали духовний досвід батьків, вчились шанувати рідний край.

Нелегка доля випала цьому народному обряду. Довгий час християнська церква відштовхувала простолюдинські забави, але, врешті, виявилися безсилою перед освяченою віками традицією. Християнське свято Воскресіння мирно ужилось з Великодніми забавами.

Що не зробила церква, те довершили войовничі горе-атеїсти, апологети застою. Під прaporом боротьби з релігією бездумно заборонялись народні свята, влаштовувались вигадливі контрзаходи з обов'язковим їх відвідуванням, навішувались різні ярлінки.

Сьогодні ми знову приходим до першоджерел духовності, повертаєм народу багато незаслужено вилучених культурних надбань. Час відродити календарно-обрядові свята, цю скарбницю народної мудрості та краси.

Отже, оголосимо весь травень 1989 року місяцем весняного фольклору! Закликаємо молодь у селах, де традиція втрачена частково або повністю, відновити весняні свята!

Розпитайте у своїх бабусь і дідусів, які були звичаї у вашому селі, коли й де відбувались забави, хто в них брав участь, які пісні й у якій послідовності співали, які влаштовували ігри. Поцікавтесь

іншими обрядами весняного циклу, які побутували у вашому селі.

Єдине, від чого застерігаємо — від заорганізованості та безлікості. Адже народна фантазія безмежна, в кожному селі обряд мав свої особливості. Наша мета — відтворити його у всьому розмаїтті форм і багатстві, не вносити штучно нічого нового.

Просимо працівників культури та представників місцевих органів влади сприяти цій благородній справі, виявляти такт та доброзичливість.

Звертаємось також до представників преси, працівників радіо та телебачення, кіномитців з проханням сприяти у пропаганді та популяризації весняних свят.

Інформаційні матеріали про святкування, а також фотографії, можете надсилати за адресою: 290000, м. Львів, проспект Леніна 15, Етнографічне товариство імені Івана Франка, телефон: 72-70-12.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!!!

Хай весняна пісня лунає по всій Україні!

ТОВАРИСТВО ЛЕВА,
ЕТНОГРАФІЧНЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНІ І. ФРАНКА,
ЛЬВІВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОНДУ
КУЛЬТУРИ.

(„Молодь України“)

С. ГОРЛАЧ

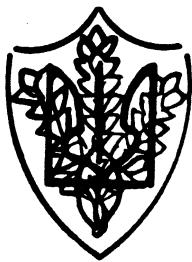
РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Як в Україні, так і в діяспорі було проголошено 1989-ий рік роком української мови. Та дуже мала користь була для нашої мови, якщо все закінчиться лише на проголошенні. Щось конкретне мусить бути зроблене, і то не лише літераторами, мовознавцями, товариствами, — але кожним з нас сущих на цій планеті.

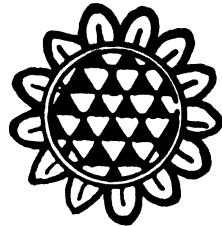
Якщо хтось каже, що не здібний нічого корисного зробити в ділянці скріплення мовного дорібку, — то це не правда, бо нема людей нездібних — всі є здібні: одні більше, інші менше; одні в одній ділянці, інші в другій; однім та легше дается, іншим тяжче, — але всі можуть зробити чудо. Те чудо не мусить бути великим: написати одного листа кожного місяця до голови держави-члена О.О.Н. Купити книжку і подарувати приятелеві. Видумати казочку і переслати до своєї редакції. Прочитати, понадпрограмово, одну книжку кожного місяця. Вивчити вірш і продекламувати на святі. Заплатити передплату газети для свого сусіда. Це лише сота частина того, що можна зробити в році української мови.

Звичайний напис пошани до української мови виставлений у вікні свого авта, своєї хати, або у вікні вакаційного мешкання.

Хто захоче — той зробить!

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

СТАРОДАВНІ НАЗВИ ДНІПРА

Наш Дніпро був відомий в Європі ще в давнину. Різні народи знали Дніпро під різними назвами.

Від грецького історика Геродота, що жив у V сторіччі до нашої ери, довідуємося, що греки називали Дніпро Бористеном і зазначали, що він тече з півночі на південь. На заході Європи така назва вживалася навіть у XVII сторіччі.

У готського історика VI віку нашої ери Йорнанда він зустрічається з назвою Даніпер, погунськи — Гунівар, що означало «гунська ріка». У скандинавських сагах, еддичних піснях згадується Дніпро під назвою Данпар. Візантійський історик X віку, імператор Константин Порфіородний, Дніпро називає Донар. На «Частині мапи світу Абу-Абд-Мохаммеда Ідріса 1154 року» Дніпро має назву Днабр.

Тюрські кочові народи, що з початку X віку кочували у наших південних степах, печеніги, торки та половці відзначали, що Дніпро «велика річка» і називали його Узу, Озу, Узи, Атель, Барух, Варух.

Венеціянці і генуезці, що в XIV — XV віках мали в пониззі Дніпра свої колонії, вживали для нашої ріки такі назви, як Ексі, Елексе, Еліце, Ерексе, Ересе, Лереса, Луосен. Подібні назви зустрічалися також і в італійців.

У наших літописах назва Дніпра пишеться по-різному: — Нъпър, Дынъпър, Днъпровская ръка. Потім ми маємо «Днъпр-Славутич, река Славута — сын Славы».

Такі епітети мала наша славнозвісна ріка. Вона оспівана у народніх піснях і легендах.

Назва Дніпро — давнього походження. Такі назви, як Дністер, Дон, Донець і Дунай, Дніпро мають один корінь — «дон»; осетинською мовою «дон» означає вода, взагалі ріка.

ДО НАТУРИ

Натуро-матінко! я на твоєму лоні
Дитячі радощі і горе виливали,
І матір'ю тебе я щиро звала,
З подякою складаючи долоні.

Ти іскру божую збудила в моїх грудях;
Надія,— їй же першу пісню я співала,—
Мені провідною зорею стала,
І з нею буду я добра шукати в людях.

Коли ж почую я, що промінь погасає
Надії милої,— тоді, Натуро-ненько,
Прийми мое знебулес серденько,
І проміння нове нехай йому засяє!

Леся Українка

ПИСАНКА

Втекла мені писаночка
червоненська.
Мала вона сині очка,
круглесенська.
Куда трава зелененська
похилилась,
Туди вона малесенська,
покотилася.
Згори моя писаночка
покотилася,
Ось, стрінула твердий камінь
та й... розбилась.

Марійка Підгірянка

БЛАГОСЛОВИ, МАТИ, ВЕСНУ ЗАКЛИКАТИ

Блавгослови, мати,
Весну закликати!
Весну закликати,
Зиму проводжати!
Зимочку в возочку —
Літечко в човночку.

ПАСКА

Тішиться маленька паска,
Тішуся і я,
Що несу її святити,
Що вона моя.

Всі готовляться у хаті,
Я вже йду надвір.
Зелень світу задивилась
У синій простір.

Якісь шуми, якісь співи,
Чути милі голоски...
А може то і у небі
Нині святять теж паски!?

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ

Мій рідний край —
Де земля багата,
Мій рідний край —
Де біленька хата.

Мій рідний край —
Де зелений гай,
Мій рідний край —
Де росте розмай.

Мій рідний край —
Де сопілка грає,
Мій рідний край —
Де сонце палає.

Іван Рода

КНИЖКИ

У брата на полиці
Стоять рядом книжки,
Товсті, мов печериці,
Й тоненікі, мов листки.

Мені не можна брати
З полиці тих книжок, —
Не вмію я читати
Ще віршиків й казок.

Мамусю попрохаю:
«Буквар мені купи»...
А вивчусь — прочитаю
Всі братові книжки!

Ніна Бурік

ДОБРА ГОЛУБКА І ВДЯЧНА БДЖІЛКА

Бджілка верталася з поля. Довелось їй перелітати через ставочок. У неї втомилися крильця, вона впала у воду й стала потопати. Побачила її муку голубка, що саме летіла понад ставком. Вона зжалілася над бідною бджілкою та й кинула їй сухий листочок, що несла до свого гніздечка. Бджілка видряпалася на листочок, відпочила, висушила крильця й полетіла до свого вулика.

Другим разом сиділа голубка на високім дубі. Вона задивилася на золотий лан пшениці й не побачила, що стрілець підкрався під дуба й націляється вже до неї зі своєго кріса.

В ту хвилину надлетіла бджілка. Вона побачила, яка небезпека грозить добрій голубці. Полетіла до стрільця й ужалила його в руку. Стрілець вистрілив, але непоцілив, бо від болю задріжала в нього рука.

Як ми — людям, так люди — нам.

За Кріловим

ЗАКОПАНИЙ СКАРБ

Один селянин, прочуваючи близьку смерть, закликав до себе своїх синів і сказав до них таке:

— Мої любі діти! Заки вмру, мушу виявити вам одну важну тайну: в нашій винниці є закопаний скарб. Доложіть усіх зусиль, щоб його знайти.

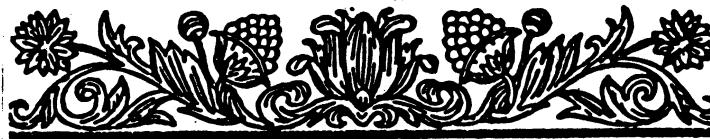
Сказавши те, старий батько помер.

Як тільки сини поховали свого батька, так зараз узялися шукати захованого скарбу. Вони через весну, запопадливо шукаючи батькового скарбу, перекопали ціле узгір'я, на якому була їхня плянтація винної лози. Та не знайшли нічого!

Розжалені, стали гірко дорікати, що покійний батько їх обманув.

Восени винна лоза, завдяки перекопанню та зрушенню землі, зародила так рясно, як ніколи досі, й сини за зібраний виноград дістали великі гроші.

Тільки тепер зрозуміли вони батькову тайну, бо пізнали, що пильною працею, справді, здобувається скарб!

Ніна БУЦЬКА

МОЛОДІ БАНДУРИСТИ В ТОРОНТІ

Коли в Торонті ще завівали зимові вітри, 5-го березня в залі О'Кіф виступали молоді бандуристи. Залю заповнили 3000 слухачів, що прибули на величавий концерт-бенефіс, чистий прибуток з якого був призначений на будову Українського Дому Опіки.

У концерті взяли участь найкращі хори і солісти Торонта, Одумівський Танцювальний Ансамбль «Веснянка», Одумівський Ансамбль Бандуристів ім. Гната Хоткевича, Школа Гри на Бандурі при Філії ОДУМ-у в Торонті, та Ансамбль Бандуристів ім. О. Вересая при Осередку СУМ в Етобіко. Диригент Валентина Родак підготувала 30 молодих бандуристів до участі у концерті-бенефісі.

Як на наш погляд, виступ бандуристів на тому концерті був надзвичайним.

По-перше, твір «У тієї Катерини» (Г. Хоткевич, обр. В. Мішалова, слова Т. Шевченка) вперше виконано на еміграції того вечора, і вперше за 50 років. Г. Хоткевич написав музику до цього твору ще 1935 р., але твір загубився 1937 р. Єдина копія твору, що збереглася, була в бібліотеці Григорія Бажула (учня Г. Хоткевича) в Австралії. Віктор Мішалов, також з Австралії, був учнем Г. Бажула. Тепер В. Мішалов живе в Торонті і передав свою обробку цього твору учням Валентини Родак. Отже, 5-го березня 1989 року відбулася прем'єра цього твору.

По-друге, учасники виступу були заохочені і зібрали до великої праці з різних околиць Торонта. Твір декламував Петро Шкурка. Виступали члени Ансамблю Бандуристів ім. Г. Хоткевича і Школи Гри на Бандурі при філії ОДУМ-у в Торонті. Разом з ними, виступали члени Ансамблю Бандуристів ім. О. Вересая при осередку СУМ-Етобіко. До підсилення прибули запрошені заавансовані гості-бандуристи — Ярослав Антоневич (колишній бандурист ансамблю), Роман Демеда (знаний з телевізійних виступів), Іван і Олександр Качури і Ніна Гуменюк (з Бафало). Допомагали: Віктор Мішалов (нотами і на деяких пробах) та заступник диригента Оксана Родак.

По-третє, диригент Валентина Родак зібрала силу і таланти молодих людей. Вона дала слухачам нагоду почути і побачити, як виростає і збагачується українська музика на еміграції. Як скульптор різьбить форму і думку з різних матеріалів, так і Валентина Родак виявила різні таланти і сили молоді. Слухачі могли збагнути однодушність виконавців з диригентом і глибоку гармонію музики і життя.

**

Від самого початку і до закінчення твору, який тривав коло десяти хвилин, вияснювалася мистецька уява. Музика навівала нову думку і уяву слухачам. Вся сцена виконавців перетворилася на

портрет краси. Бандуристи в пишних українських народніх строях, декляматор і диригент в синіх кольорах доповнювали красу виступу. Твір пригадував слухачам українську історію і викликав сильні емоції. Твір також є гостро проблематичний своєю розв'язкою конфлікту, уважаючи на сучасні часи.

БУДОВА ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В БРАЗІЛІЇ

„Будеши Батьку панувати
Поки живуть люди,
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть.“

Українці в Бразилії будують від чотирьох літ величавий пам'ятник ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ, нашему національному пророкові, генієві і найбільшому поетові та неустрашимому борцеві за національне і соціальне визволення нашого народу. Шевченківський комітет в Бразилі, який взявся за реалізацію цього почесного національного діла, заповів інавгурацію пам'ятника на неділю, 3 грудня цього Ювілейного Шевченківського 1989 року, з приводу 175-ліття з дня уродин поета.

Пам'ятник буде збудований в місті Прудентополіс, в провінції Парагвай, яке є центром українського поселення. На 50,000 мешканців, 80 відсотків це нащадки перших українських поселенців, які говорять українською мовою, ходять до україн-

ських церков та признаються до своєї національної спільноти. В Бразилії, головно в провінції Парана, якої столицею є Курітіба, живе коло 300,000 українців, які мають свої культурно-освітні та молодіжні товариства і організації, українознавчі школи, церкви та церковну єпархію.

Місце пам'ятника — це обширна і висока площа напроти величавого Храму Божого, який посвятив 10 серпня 1986 року преосвящений владика Кир Єфрем Кривий, єпископ українців католиків в Бразилії, в асисті священиків та в присутності мас українського громадянства, між якими було багато українців туристів з ЗСА, Канади і Аргентини та жіночий хор „ВЕСНИВКА“ з Торонто, Канада.

На цьому терені вже збудовано багатокімнатну будівлю, в якій буде міститися Шевченківський Музей та Музей Українського Поселення в Бразилії і Української Культури. На верху будівлі, зміцненої зализо-бетоном приготовано базу під майбутній пам'ятник Тарасові Шевченкові, скульптуру якого виготовляє в бронзі відомий скульптор Лев Молодожанин (Лео Мол) з Вінніпегу, Канада, автор пам'ятників Т. Шевченкові в Аргентині (Буенос Айрес 1971) та ЗСА (Вашингтон 1964), Дж. Діфенбейкера в Оттаві (Канада), Папи Павла 23 в Німеччині та багатьох вартісних скульптур і мозаїк.

Шевченківський Комітет в Бразилії не є в стані зібрати потрібні фонди на докінчення пам'ятника поетові із-за великої економічної кризи в цій країні, тому українці в Канаді і ЗСА, які є обізнані із цією ситуацією та культурними і громадськими потребами українців в Бразилії зорганізували з-поміж себе Допоміжний Шевченківський Комітет, щоб зібрати між українцями патріотами в Канаді і Америці потрібні суми грошей на докінчення будови пам'ятника.

Канадсько-Американський Шевченківський Комітет Будови Пам'ятника Т. Шевченкові в Бразилії, допоможе також Шевченківському Комітетові в Бразилії зорганізувати величаві інавгураційні святкування, щоб вони стали не тільки трибутом безсмертному Кобзареві України, але також національною маніфестацією всієї української діаспори.

Щоб увіковічнити факт, що цей пам'ятник Т. Шевченкові є збудований за важко запрацьовані гроші українських патріотів, імена всіх ЖЕРТВОДАВЦІВ будуть поміщені на окремій ПРОПАМ'ЯТНІЙ ТАБЛИЦІ, яка буде вмурована в постумент пам'ятника, в поазбучнім порядку за таким ключем:

Поч. фундатори	\$2,000 і більше
Меценати	\$1,000 і більше
Патрони	\$500 і більше
Добродії	\$250 і більше
Спонзори	\$100 і більше

Крім цього всі жертводавці, також і ті до 100.00 дол., будуть проголошені в українській пресі, поміщені в пізніше надрукованій Пропам'ятній Кнізі Будови Пам'ятника та одержать відповідні посвідки, необхідні для відтягнення влучених сум від по-датку.

ТУРА ДО АРГЕНТИНИ І НА ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ В БРАЗІЛІЇ

Astro Travel Service

*організує туру на відкриття пам'ятника
Тарасові Шевченкові в Бразілії,*

під час якої ТУРИСТИ ВІДВІДАЮТЬ: БУЕНОС АЙРЕС (4 дні), ФОЗ ДЕ ІГВАЗУ (3 дні), КУРІТІБУ і ПРУДЕНТОПОЛІС (4 дні) та РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (3 дні), українські громади і церкви та будуть на Шевченківських Святкуваннях в Буенос Айрес і на ВІДКРИТТІ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ з Прудентополіс, Бразілія.

ПАМ'ЯТНИК виготовляє відомий скульптор ЛЕВ МОЛОДОЖАНИН із Вінніпегу, Канада, а відкриє президент СКВУ ДОСТОЙНИЙ ЮРІЙ ШИМКО. ВІД'ЇД з Торонта прямо до Буенос Айрес — П'ЯТНИЦЯ, 24 ЛИСТОПАДА 1989 р. ПРИЇД до Торонта — СУБОТА, 9 ГРУДНЯ 1989 р. ЦІНА — \$2,300 кан. дол. ВКЛЮЧАЄ: оплату за літаки і переїзди омнібусами, мешкання в готелях першої кляси в двоособових кімнатах, обильні сніданки і вечері та міські тури в Буенос Айрес, Курітібі і Ріо де Жанейро та до Водоспаду Ігвазу.

ТУРУ ПРОВАДИТЬ НАТАЛКА БУНДЗА

ПРОСИМО ЗГОЛОШУВАТИСЯ НЕГАЙНО, БО
Є ОБМЕЖЕНЕ ЧИСЛО МІСЦЬ НА ЛІТАКАХ.

ASTRO TRAVEL SERVICE, 2206 Bloor Street West,
Toronto, Ontario, M6S 1N4, Canada, TEL.: (416) 766-1117

Св. п. Євгенія Блошинська

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Шановний пане редакторе!

У першу річницю трагічної смерти дорогої матери, бабусі і прарабусі світлої пам'яти Євгенії Блошинської, на пресфонд журналу «Молода Україна», який покійна любила читати своїм онукам, висилаю 100 доларів. Нехай ваш журнал розростає і розповсюджує українську мову, звичаї та культуру серед української, а особливо Одумівської молоді, як на Північно-Американському континенті, так і в цілому світі.

Бажаю, щоб Одумівська молодь, яку покійна так любила і якій присвячувала багато свого часу, читала свою пресу і цим утримувалася при українському середовищі, а душа покійної Євгенії нехай з праведними спочиває. З дружнім привітом,

Олександр Блошинський
син покійної

**У першу річницю упокоєння
св. п. ЄВГЕНІЇ БЛОШИНСЬКОЇ,
Лондон, Онт.**

В суботу 19 березня 1988 р. загинула в автомобільній катастрофі Є. Блошинська.

Св. п. Є. Блошинська залишила велику родину: дві дочки, два сини, зятя, невістки, внуків і правнуків.

В першу річницю смерти родина замовила панахиду, яку відслужили: о. Віталій Метулинський та о. Михайло Друль з Віндзору, Онт., з участю церковного хору, диригент Орися Ермандрант. Після панахиди, на прохання родини, о. Віталій запросив усіх присутніх на помінальний обід, який приготувало жіноцтво при церковній громаді св. Троїці. Церковну авдиторію заповнили родина та vriendи.

Помінальний обід розпочато молитвою і співом церковного хору, о. Віталій поблагословив страви.

Після обіду господар і голова Громади Ів. Ноженко зложили співчуття від громади, підкресливши великі заслуги покійної, яка була активною і

заслуженою членкинею громади і яка також співала в церковному хорі зі своріми улюбленими внучками Лізою та Катею (сиротами по мамі, а бабуя була їхньою вихователькою).

Співчуття склали: о. Віталій, голова Відділу СУК п. В. Новицька, голова ГУ ТОП Канади І. Данильченко, диригент хору Орися Ермандрант і пан Д. Степанюк. На кінець син покійної Олександр розповів про тернистий шлях покійної та її пляни на святкування 1000-ліття Хрещення України, на яке, на жаль, вона не дочекалася. В імені родини він подякував усім, хто зложив співчуття, подякував жіноцтву за смачний обід і всім присутнім за молитви.

Господар тризни попросив пані Т. Ноженко і Н. Данильченко провести збірку на пресу, з чого призначено на журнал «Молода Україна» 50.00 дол.

Молитвою і співом „Вічна Пам'ять“ закінчено тризну.

Нехай св.п. старенький бабусі Блошинській вільна канадська земля буде пером!

Вічна Й пам'ять!

I. Данильченко

РОЗКЛАД ТАБОРІВ ОДУМ-у НА 1989

Оселя ОДУМ-у „Україна“, Лондон, Онт.

Від 1-го до 15-го липня

23-ий Табір Виховників Юного ОДУМ-у для дітей у віці від 15-ти до 19-ти років.

За інформаціями звертатись до

Natalie Nelipa
55 Yarrow Road
Toronto, Ontario, M6M 4E4
Tel. (416) 654-9044

Від 16-го до 29-го липня

27-ий Відпочинково-Виховний Табір Юного ОДУМ-у

За інформаціями звертатись до
Taras Lishchyna
26 Hampshire Hts
Islington Ontario, M9B 2K4
Tel. (416) 622-0482

Від 30-го липня до 13-го серпня

10-ий Кобзарський Табір

За інформаціями звертатись до
Walentina Rodak
12 Minstrel Dr.
Toronto, Ont. M8Y 3G4
Tel. (416) 255-8604

S N I H HEATING & COOLING

ВОЛОДИМИР СНІГ
Власник

11 Marmora St.
LONDON, ONT. N5Z 1Z4

Telephone
(519) 432-1983

МОЛОДЬ – МАЙБУТНЄ НАЦІЇ!

З ЖИТТЯ ОДУМ-у МІННЕСОТИ

Чергові збори для підготовки до ЗУСТРІЧІ відбулися в хаті Ярмоловичів 28 лютого ц.р. Вислухано інформації та звіти. Присутніх було 18 осіб. Управа ОДУМ-у висловлює подяку Леоніду і Олі Ярмоловичам за гостинність.

**

30-та Конференція ЦК ОДУМ-у відбудеться 25-го березня 1989 р. в Домі Української Культури, Бавнд Брук, Нью Джерсі. Початок о 9-й годині ранку. Делегатом на цю Конференцію від філії Міннесоти є Ліда Ярмолович. Вона має подати інформацію про стан підготовки до Зустрічі ОДУМ-у в Твін Сіті в цьому році. Бажаємо Ліді успіху, а особливо бажаємо їй переконати наших далекосхідніх побратимів чисельно приїхати на Зустріч.

**Батьки! Матері!
Чи Ви вписали своїх дітей
до ОДУМ-у?**

Як щорічно, так і в цьому році відбудеться продажа Великодніх писанок на фонд праці ОДУМ-у. В зв'язку зі збільшенням фінансових навантажень в цьому році через Зустріч ОДУМ-у акція продажі писанок повинна бути особливо важлива. Тому цим звертаємося до всіх членів ТОП-у і ОДУМ-у взяти участь і зголосуватися до праці до Олександра Пелеця, який координує працю у всіх дев'ятьох склепах кампанії Беєрлі. Тел. 781-8204. Пам'ятаймо, що нам потрібно в цьому році ще більше працівників, ніж в минулому, бо число скlepів широко збільшується. Обов'язком кожного топівця і одумівця є уділити цій акції свою особливу увагу і час. Продажа відбудеться в днях 23-24-25 березня.

**

Група бандуристів ОДУМ-у під керівництвом Моті Пошиваник виступила на святі Т. Шевченка, яке було влаштоване філіями УКРАД-и і УККА.

**

1-го квітня ц.р. завітає до нашої громади в Міннесоті п. Любов Волинець з Українського музею в Нью Йорку, яка виголосить доповідь на тему «Вироби народного мистецтва в Українському музеї в Нью Йорку». Доповідь відбудеться в залі парафії Св. Михаїла. Початок о 6-й год. вечора. Зaproшуємо всіх наших членів і друзів прийти на цю цікаву доповідь.

**

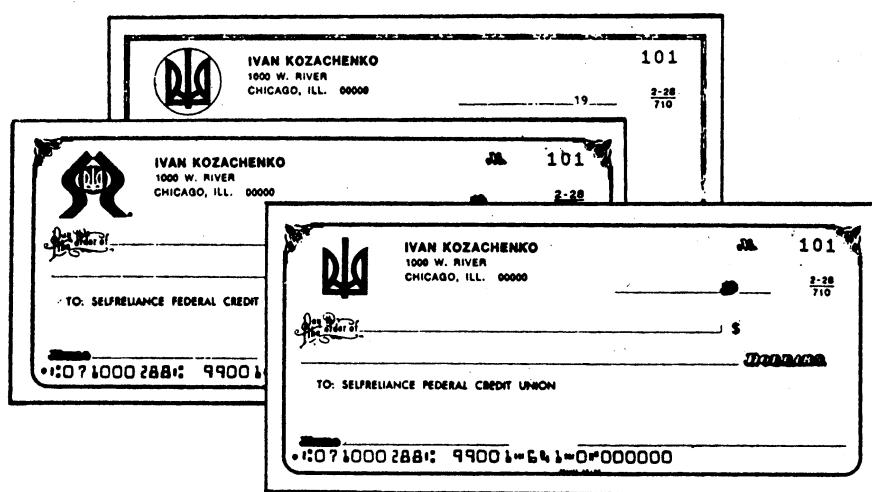
Філія ТОП-у робить заходи, щоб влаштувати Кобзарський табір в Міннесоті тиждень перед Зустріччю. Про місце і інші деталі буде повідомлено пізніше.

**

Повідомляємо ще раз всіх наших далеких друзів та філії ОДУМ-у, що резервації до готелю на Зустріч ОДУМ-у можна замовляти через наступну агенцію: Lifestyles Travel, c/o Lisa Wedlund 1-800-533-0071 or local 612/941-1511.

(Інформатор ОДУМ-у Міннесоти)

“УКРАЇНСЬКІ ЧЕКИ”

**Українська
Федеральна Кооперативна Каса
„Самопоміч“**

Selfreliance
Ukrainian Federal Credit Union

**УКРАЇНСЬКІ ЧЕКИ
(ДРЕФТИ) та інші чеки
МОЖНА ДІСТАТИ
В УКРАЇНСЬКИХ
КРЕДИТОВИХ
КООПЕРАТИВАХ.**

**КООПЕРАТИВНІ ЧЕКОВІ
КОНТА є КРАЩІ
ЯК ЗВИЧАЙНІ ЧЕКИ.**

- Трансакції є безкоштовні
- Не вимагаємо мінімального сальда на конті.
- Перших 150 дрефтів даром, при відкритті нового дрефт конті
- Заробляють дивіденду
- Дрефти мають копії

R.R. #1

Oro Station, Ontario
LOL 2E0

MOLODA UKRAINA

If not delivered please return to:

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Ціна 2.00 дол.
в США і Канаді

KVITKA

UKRAINIAN FESTIVAL

Дирекція Одумівської відпочинкової оселі „Україна“
запрошує ВАС на

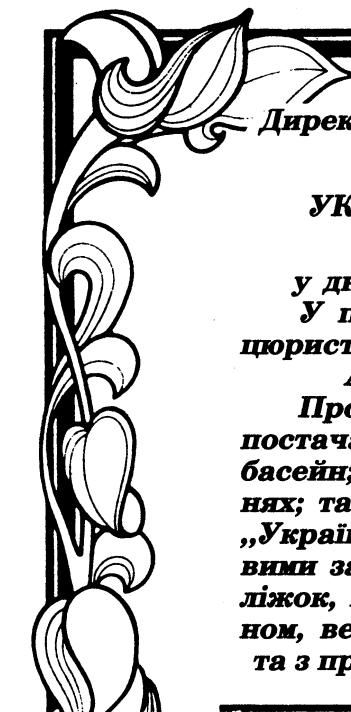
УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ «KVITKA» — 89

що відбудеться на оселі

у днях від 30-го червня до 2-го липня 1989 року!

У програмі: виступи професійних гумористів, танцюристів, музикантів і солістів співу з усієї північної Америки; Ярмарок; Виставки; Три забави.

Протягом трьох днів під час фестивалю: кухня оселі постачатиме смачні українські страви; буде відкритий басейн; плавання на човнах (PADDLE BOATS); ізда на конях; таборування. Три дні розваг відбудуться на оселі „Україна“, величиною в 110 акрів, із трьома банкетовими залями, мотелем, зі спальним приміщенням на сто ліжок, і на той час готовим ново-збудованим павільйоном, великими спротивними і розваговими майданами, та з просторими площами для паркування автомобілів.

FRIDAY
JUNE 30, 1989

SATURDAY
JULY 1, 1989

SUNDAY
JULY 2, 1989

UKRAINA COUNTRY CLUB (LONDON)

R.R. 1, DORCHESTER, ONTARIO N0L 1G0
(AT GORE ROAD)

PHONE (519) 659-2963